

RAPORT Z RYNKU

Ceny uprawnień EUA

Przez większą część maja 2026 r. ceny uprawnień EUA poruszały się w trendzie bocznym, konsolidując się w przedziale 74–76 EUR. Dopiero w ostatnim tygodniu miesiąca doszło do technicznego wybicia powyżej 76 EUR, co przełożyło się na wzrost notowań do 80 EUR – najwyższych poziomów obserwowanych od kilku miesięcy. Na ceny uprawnień EUA mogło oddziaływać kilka czynników, w tym przede wszystkim sytuacja geopolityczna na Bliskim Wschodzie, zwłaszcza w kontekście przywrócenia ruchu przez cieśninę Ormuz. Znaczenie mogły mieć również zmiany w podaży uprawnień oferowanych na aukcjach oraz przyspieszenie prac nad połączeniem EU ETS z brytyjskim UK ETS.

Czynniki PRO-WZROSTOWE:

- Nieoficjalne informacje o propozycji KE dotyczącej bezpłatnego przydziału uprawnień według zaktualizowanych benchmarków w latach 2026-2030 (KE zaproponowała bardziej restrykcyjny przydział niż wcześniej oczekiwano).
- Możliwe złagodzenie napięć geopolitycznych na Bliskim Wschodzie i duże szanse na otwarcie Cieśniny Ormuz.
- Informacje o możliwie szybkim połączeniu EU ETS z brytyjskim UK ETS.

Czynniki PRO-SPADKOWE:

- Zmiana w kalendarzu aukcji na 2026 r. obejmująca wzrost podaży uprawnień na aukcjach o ok. 40 mln w związku z opóźnieniem ETS2 i koniecznością zasilenia Społecznego Funduszu Klimatycznego (SFK).

Ceny uprawnień EUA na rynku wtórnym (spot) ICE/EEX wzrosły na przestrzeni kwietnia i maja 2026 r. z 72,49 EUR do 79,43 EUR. Średnia ważona cena uprawnień EUA z 22 dni handlowych maja 2026 r. wyniosła 74,71 EUR. Łączny wolumen obrotów na rynku wtórnym ICE i EEX wyniósł ok. 39 mln uprawnień. Wskaźnik zmienności cen, mierzony odchyleniem standardowym, wyniósł 2,5%, a różnica między najwyższą a najniższą ceną w maju sięgnęła 7,67 EUR.

W numerze:

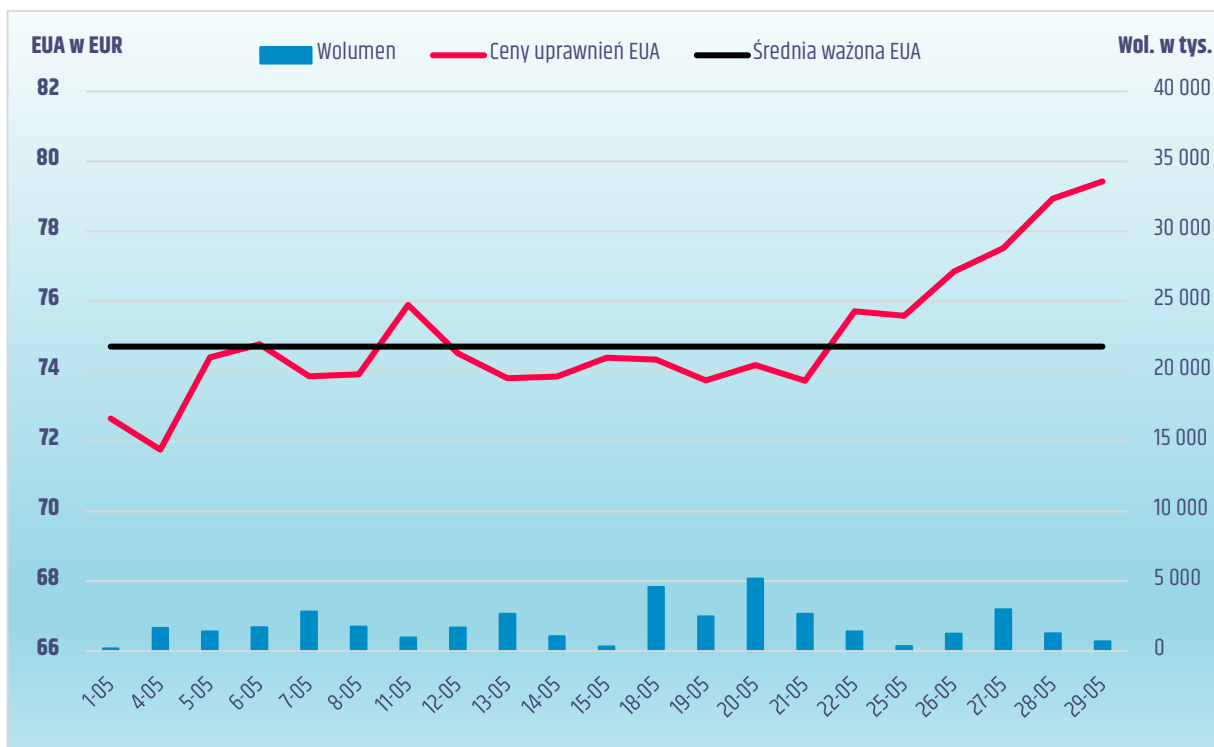
- ▶ Analiza kształtowania się cen uprawnień EUA na rynku wtórnym w maju 2026 r.
- ▶ Najważniejsze wydarzenia związane z funkcjonowaniem EU ETS w maju 2026 r.
- ▶ Kształtowanie się cen uprawnień EUA na rynku pierwotnym
- ▶ Rezerwa MSR: kalkulacja nadwyżki uprawnień w 2025 r.
- ▶ Aktualizacja kalendarza aukcji na 2026 r.
- ▶ Rewizja systemu EU ETS: KE nie planuje zmiany kierunku polityki klimatycznej
- ▶ Analiza stanu EU ETS na podstawie raportu ERCST w kontekście planowanej reformy systemu.
- ▶ CBAM: szanse, wyzwania i ryzyka dla rynku oraz przychodów UE
- ▶ Postęp prac nad implementacją mechanizmu PACM
- ▶ CRCF - jak UE buduje rynek usuwania CO₂ i rolnictwa węglowego
- ▶ Najważniejsze informacje z globalnych systemów ETS oraz pozostałych inicjatyw redukcji emisji CO₂
- ▶ Pozostałe informacje
- ▶ Kalendarium najważniejszych wydarzeń w czerwcu 2026 r.

Tabela 1. Notowania cen uprawnień EUA na rynku kasowym (spot – ICE i EEX) oraz terminowym („ICE EUA Futures Dec” dla lat 2026-2032) w dniach do 30 kwietnia do 29 maja 2026 r.

Ceny uprawnień EUA (w EUR)								
Data	Spot	Dec26	Dec27	Dec28	Dec29	Dec30	Dec31	Dec32
29.maj.26	79,43	80,63	83,35	86,06	89,05	92,24	95,69	99,14
30.kwi.26	72,49	73,79	76,39	79,03	81,93	85,03	88,53	92,03
Zmiana	9,57%	9,27%	9,11%	8,90%	8,69%	8,48%	8,09%	7,73%

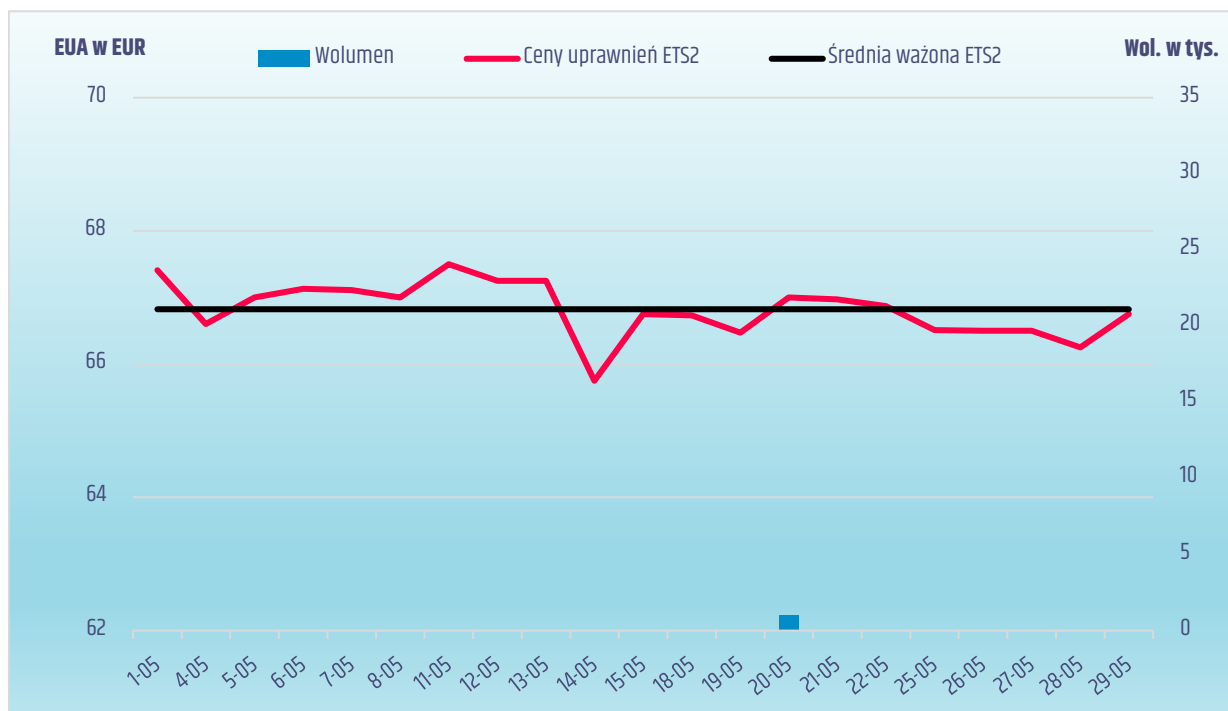
Źródło: opracowanie własne KOBIZE na podstawie www.barchart.com

Wykres 1. Notowania dziennych cen zamknięcia uprawnień EUA oraz poziom wolumenu na rynku spot giełd EEX oraz ICE w maju 2026 r. [w EUR]

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE na podstawie danych z giełd EEX oraz ICE

Wykres 2. Notowania dziennych cen zamknięcia kontraktów terminowych futures na uprawnienia w ETS2 na 2028 r. w maju 2026 r. * [w EUR]

* W dniach, w których nie odnotowano żadnego obrotu ustalono cenę w określony sposób - giełdy mają obowiązek ustalania cen i stosują do tego własne algorytmy cenowe oparte na np. kursach referencyjnych, „wiszących” ofertach kupna/sprzedaży, ostatnich transakcjach sprzedaży itp.

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE na podstawie danych giełdy ICE

Analiza kształtowania się cen uprawnień na rynku wtórnym w maju 2026 r.

Pierwsza połowa maja 2026 r. przyniosła stopniowy wzrost cen uprawnień do poziomu ok. 76 EUR. Wydaje się, że wzrost cen mógł być pochodną nieoficjalnych informacji z końcówki kwietnia br. dotyczących wysokości proponowanego przez KE przydziału bezpłatnych uprawnień w latach 2026-2030 w EU ETS w związku z aktualizacją tzw. benchmarków. Wydaje się, że rynek najprawdopodobniej odebrał te sygnały, jako potwierdzenie utrzymania dotychczasowego kierunku polityki klimatycznej UE, w odniesieniu do ograniczonej podaży uprawnień w kolejnych latach. Dodatkowym wsparciem dla cen uprawnień mogły być również rosnące ceny energii oraz rosnące szanse związane ze złagodzeniem napięć geopolitycznych na Bliskim Wschodzie i otwarciem cieśniny Ormuz.

Od 12 do 21 maja 2026 r. ceny uprawnień weszły w fazę konsolidacji utrzymując się w stosunkowo wąskim przedziale 73-75 EUR. Szczególną uwagę uczestników rynku mogła zwrócić informacja o dokonaniu zmiany w kalendarzu aukcji na 2026 r. polegającej na dodatkowym zwiększeniu sprzedaży uprawnień na aukcjach o ok. 40 mln uprawnień EUA. Powyższa zmiana była

konsekwencją przesunięcia wdrożenia systemu ETS2 o 1 rok do 2028 r. i konieczności zapewnienia finansowania Społecznego Funduszu Klimatycznego w ETS2¹. Ceny uprawnień EUA zareagowały na tę informację w dość neutralny sposób nieznacznie spadając. Jednocześnie wsparciem dla cen mogły być stosunkowo wysokie ceny surowców energetycznych oraz poprawa sytuacji na europejskich rynkach finansowych.

Między 21 a 29 maja br. ceny uprawnień wzrosły z ok. 73 EUR do blisko 80 EUR, osiągając najwyższe poziomy notowań od kilku miesięcy. Wzrosty te były wspierane prawdopodobnie przez rosnący optymizm związany z coraz bliższym połączeniem EU ETS z jego brytyjskim odpowiednikiem – UK ETS (z nieoficjalnych informacji wynika, że kwestia ta może się rozstrzygnąć już tego lata). Czynnikiem wspierającym wzrost cen były również doniesienia o postępach w rozmowach pomiędzy Stanami Zjednoczonymi i Iranem, które zmniejszały obawy o zakłócenia w światowym handlu surowcami energetycznymi (gazu i ropy) i oddalały perspektywę kryzysu energetycznego analogicznego do tego z 2022 r.

Tabela 2. Statystyka notowań uprawnień do emisji na rynku spot w maju 2026 r.

Uprawnienia EUA w EUR	Średnia ważona	Średnia arytmetyczna	Minimum cenowe	Maksimum cenowe	Zakres zmian cen	Współczynnik Zmienności
Maj'26	74,71	74,94	71,76	79,43	7,67	2,5%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ICE i EEX

Tabela 3. Zmiany cen uprawnień w poszczególnych miesiącach w IV okresie rozliczeniowym EU ETS, tj. w okresie od 2021 r. wg danych z rynku wtórnego spot (tzw. sezonowość)

	Sty	Lut	Mar	Kwi	Maj	Cze	Lip	Sie	Wrz	Paź	Lis	Gru
Średnia	2,02%	-4,74%	1,69%	5,32%	3,76%	3,17%	-2,39%	3,55%	-4,36%	3,02%	7,38%	3,47%
2026	-6,70%	-13,33%	3,06%	2,04%	9,57%							
2025	15,28%	-15,15%	-3,95%	-1,68%	6,01%	-1,86%	5,53%	0,69%	3,99%	3,93%	6,22%	2,48%
2024	-19,79%	-12,59%	10,75%	11,29%	8,43%	-8,63%	3,04%	1,92%	-6,36%	-1,18%	6,26%	3,91%
2023	11,23%	7,28%	-7,42%	-4,64%	-6,93%	10,06%	-2,31%	-0,58%	-4,52%	-2,78%	-10,05%	9,28%
2022	11,06%	-7,87%	-6,33%	10,12%	-0,40%	7,28%	-12,88%	1,73%	-16,50%	19,98%	6,11%	-4,46%
2021	1,06%	13,20%	14,04%	14,81%	5,91%	8,98%	-5,32%	13,98%	1,59%	-4,83%	28,39%	6,12%
Dodatnie	4/6	2/6	3/6	4/6	4/6	3/5	2/5	4/5	2/5	2/5	4/5	4/5
%	66,6%	40%	60%	80%	60%	60%	40%	80%	40%	40%	80%	80%

Źródło: Opracowanie własne KOBIZE na podstawie cen uprawnień do emisji z rynku spot giełd EEX, ICE

¹ Do Społecznego Funduszu Klimatycznego trafi łącznie 50 mln (z czego 10 mln uprawnień zostało przeniesionych z puli, która pierwotnie była przydzielona

państwom. czł. UE, a 40 mln uprawnień stanowi dodatkową pulę aukcyjną - przekierowaną z puli bezpłatnego przydziału)

Najważniejsze wydarzenia związane z systemem EU ETS w maju 2026 r.

- ▶ KE poinformowała w [komunikacie](#) o aktualizacji [kalendarza aukcji na 2026 r.](#), o dostosowaniu harmonogramu aukcji uprawnień do emisji do zmian wynikających z przyjętej w marcu nowelizacji Europejskiego Prawa o Klimacie (ang. *European Climate Law, ECL*). Zgodnie z jej postanowieniami, wdrożenie systemu handlu emisjami dla budynków, transportu drogowego i dodatkowych sektorów (ETS2) zostało odroczone o jeden rok do 2028 r. Jednocześnie w ramach zrewidowanego ECL potwierdzono zastosowanie w 2026 r. art. 10a(8b) dyrektywy EU ETS, który przewiduje przeprowadzenie aukcji 50 mln uprawnień przeznaczonych na sfinansowanie Społecznego Funduszu Klimatycznego (ang. *Social Climate Fund, SCA*). Więcej informacji na ten temat w dalszej części raportu.² **(12 maja)**
- ▶ Zgodnie z komunikatem Eurostatu skorygowane ze względu na sezonowość emisje gazów cieplarnianych w UE w IV kwartale 2025 r. wyniosły 839 mln ton ekwiwalentu CO₂. Oznacza to ich nieznaczny wzrost o 0,9% w porównaniu do trzeciego kwartału 2025 r., kiedy ich poziom wyniósł 832 mln ton ekwiwalentu CO₂. Dane opublikowane przez Eurostat pochodzą ze skorygowanych sezonowo kwartalnych szacunków emisji gazów cieplarnianych według rodzajów działalności gospodarczej. Największy wzrost emisji gazów cieplarnianych odnotowano w następujących sektorach: wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej, gazu, pary wodnej oraz klimatyzacji (+7,2%), transport i magazynowanie (+1,3%) oraz górnictwo i wydobywanie (+0,9%). Spadek emisji odnotowano w przypadku gospodarstw domowych (-2,0%) i przemysłu przetwórczego (-0,1%). W porównaniu z czwartym kwartałem 2024 r. emisje skorygowane sezonowo wzrosły w całej UE o 0,4%, podczas gdy PKB UE wzrósł o 1,5%. W ujęciu kwartalnym w czwartym kwartale 2025 r. emisje gazów cieplarnianych wzrosły w 19 krajach UE i obniżyły się w 7 państwach, a tylko w Niemczech pozostały na niezmiennym poziomie w porównaniu z trzecim kwartałem 2025 r. Największe spadki emisji gazów cieplarnianych oszacowano w Finlandii (-3,2%), na Malcie (-2,0%) i w Czechach (-0,6%). Wszystkie 7 krajów UE, w których oszacowano spadki emisji gazów cieplarnianych (Bułgaria, Czechy, Hiszpania, Litwa, Malta, Słowacja i Finlandia) odnotowało jednoczesny wzrost PKB.³ **(13 maja)**
- ▶ W Brukseli odbyły się pierwsza konferencja w ramach tzw. „*CRCF Days*”, w której uczestniczyło ok. 500 zainteresowanych tym tematem stron. Spotkanie miało na celu omówienie wdrożenia rozporządzenia w sprawie certyfikacji usuwania dwutlenku węgla i rolnictwa węglowego, uznawanie certyfikacji oraz zwiększenia roli Klubu Nabywców (ang. „*EU Buyers Club*”). Spotkanie to było istotnym elementem w kierunku stworzenia stabilnego rynku usuwania i pochłaniania CO₂ i rolnictwa węglowego w Europie. Więcej w dalszej części raportu.⁴ **(20-21 maja)**
- ▶ Czechy, Polska, Grecja i Rumunia skierowały do KE list ze wspólnym stanowiskiem pt. „*Impact of the EU ETS on Energy-Intensive Industries*”. List, przekazany przed posiedzeniem Rady UE ds. Konkurencyjności (COMPET), zawiera postulat zamrożenia wskaźników emisji (tzw. benchmarków) w systemie EU ETS na poziomie ustalonym dla lat 2021–2025. Wskaźniki te decydują o wielkości przydziału bezpłatnych uprawnień przyznawanych przemysłowi. Są one aktualizowane, co 5 lat na podstawie danych z 10% najbardziej efektywnych instalacji. KE opublikowała właśnie projekt ich zmian na lata 2026–2030. Głównym spornym elementem w projekcie KE jest propozycja zmiany i obniżenia wskaźnika dla ciepła i paliw – o 50% w porównaniu do poziomów obowiązujących w latach 2013–2020. Słowacja i Estonia dołączyły do grupy państw, które opowiadają się za utrzymaniem benchmarków na dotychczasowym poziomie. Francja i Hiszpania również

² https://climate.ec.europa.eu/news-other-reads/news/revisted-2026-eu-ets-auction-calendars-published-2026-05-12_en

³ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/ddn-20260513-1>

⁴ https://climate.ec.europa.eu/news-other-reads/news/europe-lays-foundations-robust-carbon-removals-and-carbon-farming-market-2026-05-29_en

wyraziły niezadowolenie z przedstawionej propozycji KE. Z kolei Dania, Finlandia i Holandia stanęły w obronie systemu EU ETS, stanowiąc przeciwwagę dla Włoch, które apelowały o jego zawieszenie. Wspiera ich również Szwecja, która twierdzi, że kraje UE muszą przestrzegać zasad, które same dla siebie ustanowiły. Pomimo, że propozycja KE zakłada też plan dodatkowego przydziału uprawnień w ekwiwalencji 4 mld EUR na lata 2026-2030 r. dla sektorów energochłonnych (produkcji stali, przemysł rafineryjny, produkcja wodoru, przemysł chemiczny i papierniczy), to państwa sygnatariusze przedstawionego listu są krytycznie nastawieni, gdyż w rezultacie mechanizm ten spowoduje ograniczenie przydziału bezpłatnych uprawnień dla innych sektorów. Konsultacje publiczne w sprawie nowej propozycji KE zakończyły się 8 czerwca br. Kolejnym krokiem będzie dyskusja i głosowanie na forum państw czł. UE w ramach Komitetu ds. Zmian Klimatu. KE opublikuje projekt rozporządzenia, jeśli uzyska akceptację na tym spotkaniu.^{5,6}

(22 maja)

- ▶ KE poinformowała w komunikacie o pierwszej w historii aukcji obejmującej całą UE, której celem jest przyspieszenie wdrażania innowacyjnych technologii czystego ciepła w europejskim przemyśle. W wyniku naboru projektów do *Innovation Fund Heat Auction („IF25 Heat Auction”)* odbywającej się w ramach Funduszu Innowacyjnego wybrano 65 projektów, które będą realizowane w 10 krajach: Austrii, Belgii, Czechach, Danii, Francji, Niemczech, na Węgrzech, w Portugalii, Słowenii i Hiszpanii. Łączny budżet dofinansowania w ramach naboru wynosi ok. 400 mln EUR dotacji z Funduszu Innowacyjnego, a środki na jego finansowanie pochodzą z EU ETS. Dzięki zastosowaniu innowacyjnych technologii realizacja projektów pozwoli na uniknięcie emisji ponad 6,6 mln ton CO₂ w ciągu 10 lat poprzez zastąpienie systemów produkcji ciepła opalanych gazem ziemnym mniej emisyjnymi źródłami. W okresie pierwszych 5 lat realizowane projekty mają dostarczyć ok.

16,3 TWh zdekarbonizowanego ciepła przy mocy cieplnej wynoszącej 766 MW. Odpowiada to zastąpieniu ponad 1,5 mld m³ gazu ziemnego i można to porównać do rocznego zużycia gazu przez ok. 4 mln gospodarstw domowych w UE. Wśród wybranych do dofinansowania projektów znalazły się głównie technologie ogrzewania oporowego (kotle elektrodowe), a także pompy ciepła, kolektory słoneczne i rozwiązania hybrydowe. Projekty będą realizowane w przemyśle papierniczym, szklarskim, ceramicznym, materiałów budowlanych, hutniczym, a także branży spożywczej, tekstylnej i farmaceutycznej. Pierwsza aukcja IF Heat Auction została podzielona na trzy kategorie w zależności od poziomu temperatury i mocy instalacji:

- wysokotemperaturowe ciepło: 5 projektów, z budżetem 62,1 mln EUR,
- średnotemperaturowe ciepło o mocy powyżej 5 MW: 44 projekty, z budżetem w wysokości 286,5 mln EUR,
- średnotemperaturowe ciepło o mocy od 3 do 5 MW: 16 projektów, z budżetem 47,9 mln EUR.

Lista projektów wybrana do otrzymania dofinansowania jest dostępna na stronie KE: [link](#)⁷ **(22 maja)**

- ▶ KE opublikowała w [komunikacie](#) informację o całkowitej liczbie uprawnień do emisji znajdujących się w obiegu (ang. *Total Number of Allowances in Circulation, TNA*C), który w 2025 r. wyniósł 1,023 mld uprawnień. Wskaźnik ten decyduje o funkcjonowaniu rezerwy MSR w EU ETS. Na podstawie opublikowanych danych, od 1 września 2026 r. do 31 sierpnia 2027 r. do MSR trafi 190 494 202 uprawnień do emisji, co ograniczy ich liczbę dostępną na aukcjach. Zmiany te zostaną uwzględnione w kalendarzu aukcji uprawnień do emisji, który zostanie opublikowany w lipcu 2026 r. Więcej w dalszej części raportu.⁸ **(29 maja)**
- ▶ KE poinformowała w komunikacie, że nabór wniosków w ramach Funduszu Innowacyjnego: *Innovation Fund 2025 Net-Zero Technologies* (IF25 NZT) spotkał się z rekordowym zainteresowaniem przedsiębiorstw z całej Europy. W ramach

⁵ https://www.parlament.eu.at/dokument/XXVIII/EU/74176/imfname_11622407.pdf

⁶ <https://www.ft.com/content/608c2d9c-638f-470d-b5af-937d0a2eae1?syn-25a6b1a6-1>; <https://redshawadvisors.com/wp-content/uploads/2026/06/WeeklyRed-Market-Monitor-01.06.2026-1211.pdf>

⁷ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_26_1134

⁸ https://climate.ec.europa.eu/news-other-reads/news/190-million-eu-ets-allowances-be-placed-market-stability-reserve-between-september-2026-and-august-2026-05-29_en

naboru, który został zamknięty 23 kwietnia 2026 r. zgłoszono 358 projektów z 27 krajów Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG). Łączna wartość wnioskowanego dofinansowania wyniosła 17,5 mld EUR, co jest sześciokrotnie wyższą kwotą niż dostępny budżet programu wynoszący 2,9 mld EUR. Jeśli zgłoszone projekty zostałyby zrealizowane pozwoliłyby na osiągnięcie 1,1 mld ton redukcji emisji CO₂ w ciągu pierwszych dziesięciu lat działania. Fundusz Innowacyjny finansowany z przychodów z EU ETS wspiera rozwój technologii neutralnych klimatycznie, dekarbonizację przemysłu oraz produkcję czystych technologii w Europie. W ramach naboru IF25 NZT przewidziano pięć tematów, w ramach których można było składać wnioski projektowe. Wśród złożonych wniosków 104

(29%) dotyczyły projektów na dużą skalę, 74 (21%) – projektów średniej skali, 51 (14%) – projektów na małą skalę, 50 (14%) – produkcji czystych technologii, natomiast 79 (22%) – projektów pilotażowych. Wśród kluczowych obszarów można wyróżnić następujące: przemysł energochłonny – 158 wniosków, energia odnawialna – 70 wniosków, magazynowanie energii – 52 wnioski oraz mobilność, w tym transport morski, lotniczy i drogowy, wraz z budynkami – 50 wniosków, zarządzanie emisjami dwutlenku węgla w przemyśle – 28 wniosków. W tegorocznym naborze wzrosła liczba projektów z krajów dotychczas słabiej reprezentowanych, takich jak Malta, Luksemburg, Litwa, Estonia i Cypr.⁹ (**29 maja**)

⁹ https://climate.ec.europa.eu/news-other-reads/news/2025-innovation-fund-net-zero-technologies-call-attracted-strong-interest-european-industry-over-350-2026-05-29_en

Kształtowanie się cen uprawnień EUA na rynku pierwotnym

W maju 2026 r. w ramach rynku pierwotnego, przeprowadzono 15 aukcji uprawnień do emisji na platformie aukcyjnej giełdy EEX. Sprzedano łącznie ok. 33,5 mln uprawnień do emisji, po średniej ważonej cenie rozliczenia aukcji 74,75 EUR. Współczynnik popytu do podaży uprawnień w kwietniu br., tzw. *cover ratio*, biorąc pod uwagę wszystkie aukcje uprawnień EUA, wyniósł 1,53¹⁰.

Sprzedaż polskich uprawnień EUA

W maju 2026 r. giełda EEX, w imieniu Polski, przeprowadziła dwie aukcje w ramach EU ETS, na których sprzedano ponad 3 mln polskich uprawnień EUA po średniej cenie 75,64 EUR uzyskując przychód ok. 231 mln EUR. Aukcja polskich uprawnień wzbudziła duże zainteresowanie kupujących, a uczestniczyło w niej średnio 18 podmiotów. Natomiast zgłoszony wolumen ofert zakupu na polskiej aukcji wyniósł 5,15 mln, co przełożyło się na *cover ratio* na poziomie 1,69.

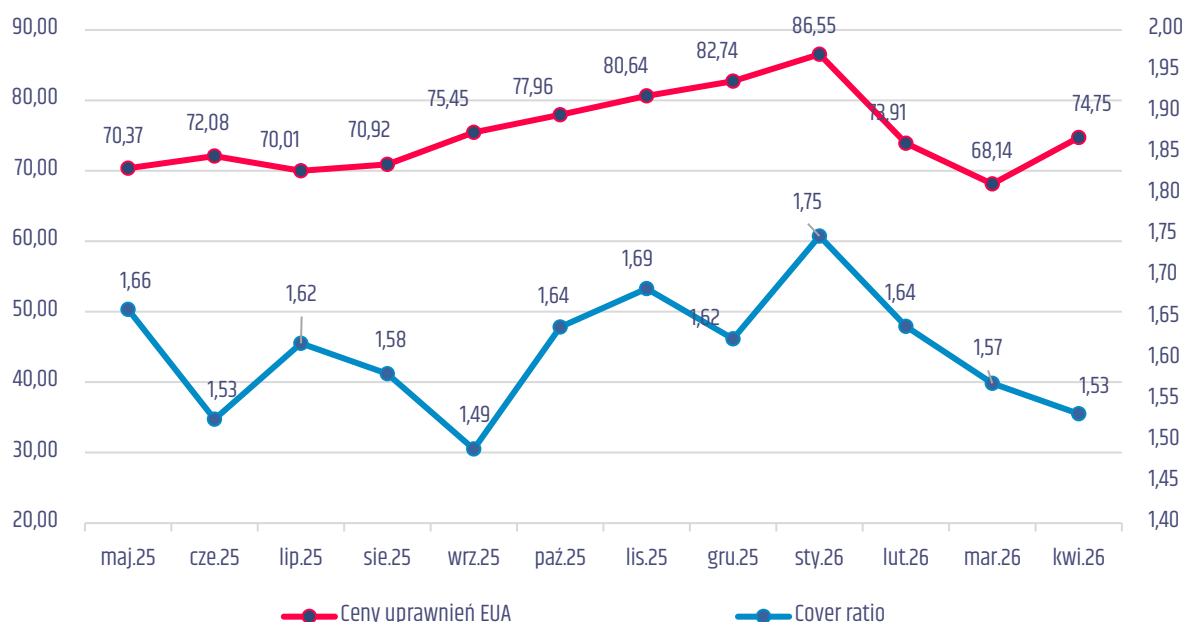
Tabela 4. Statystyka aukcji polskich uprawnień EUA w maju 2026 r.

Aukcja PL	Cena rozliczenia w EUR/EUA	Liczba oferowanych EUA	Przychód w EUR	Zapotrzebowanie na EUA	Cover ratio*	Liczba uczestników
13 maja	73,31	1 524 500	111 761 095	2 808 000	1,84	18
27 maja	77,96	1 524 500	118 850 020	2 346 500	1,54	17
Suma/Średnia	75,64	3 049 000	230 611 115	5 154 500	1,69	18

* całkowite zapotrzebowanie na uprawnienia, zgłoszone przez uczestników aukcji podzielone przez liczbę oferowanych uprawnień

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych EEX

Wykres 3. Średniomiesięczne ważne ceny rozliczenia aukcji na EUA (lewa oś) oraz współczynniki popytu do podaży – tzw. *cover ratio* (prawa oś) w okresie ostatniego roku.

Źródło: Opracowanie własne KOBIZE na podstawie danych z giełdy EEX oraz ICE

¹⁰ Obliczono średni ważony współczynnik popytu do podaży, czyli stosunek wolumenu zleceń do wolumenu oferowanego na aukcji.

Rezerwa MSR: kalkulacja nadwyżki uprawnień w 2025 r.

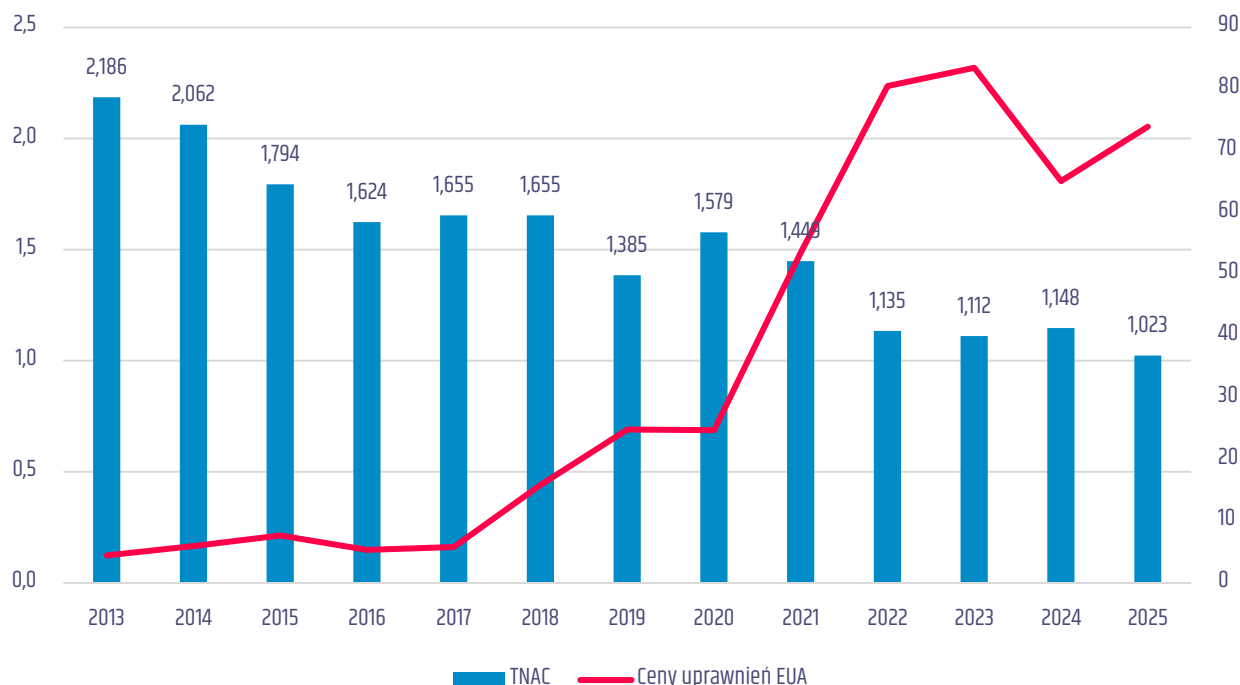
W dniu 28 maja br. Komisja Europejska opublikowała komunikat, w którym przedstawiła [dokument o nadwyżce uprawnień na rynku¹¹](#), czyli tzw. łącznej liczbie uprawnień znajdujących się w obiegu w systemie EU ETS w 2025 r. (ang. *Total Number of Allowances in Circulation* – w skrócie „TNAC”).

Z dokumentu wynika, że nadwyżka uprawnień do emisji w 2025 r. wyniosła ok. 1 023 mln. Jest to znaczący spadek TNAC, o ok. 125 mln uprawnień w stosunku do danych opublikowanych rok wcześniej. Oznacza to, że nadwyżka uprawnień w 2025 r. znalazła się pierwszy raz poniżej dodatkowego progu rezerwy MSR (1 096 mln uprawnień), od którego zaczyna obowiązywać niższy wskaźnik transferu uprawnień do MSR (tzw. intake rate) i od którego zależy liczba uprawnień transferowanych do rezerwy MSR. Poniżej tego dodatkowego progu (1 096 mln) do rezerwy trafia różnica między skalkulowanym TNAC, a górnym progmem rezerwy MSR (czyli 1 023

mln minus 833 mln uprawnień). A to oznacza transfer ok. 190 mln uprawnień do rezerwy. KE podała informację, że dokładnie ta liczba uprawnień trafi do rezerwy MSR w okresie od 1 września 2026 r. do 31 sierpnia 2027 r. Należy zauważyć, że gdyby nie funkcjonował dodatkowy próg MSR (1 096 mln), to do rezerwy trafiłoby ok. 245 mln uprawnień w tym okresie (liczone, jako 24% z 1 023 mln). I to właśnie dzięki dodatkowemu progowi do rezerwy nie trafi ok. 55,5 mln uprawnień, które w przeciwnym razie prawdopodobnie zostałyby umorzone.

Skutkiem publikacji danych o nadwyżce będzie konieczność zaktualizowania kalendarza aukcji na 2026 r. w lipcu tego roku, w wyniku której zmniejszeniu ulegną wolumeny uprawnień przeznaczonych do sprzedaży w okresie od września do grudnia 2026 r.

Wykres 4. Kształtowanie się nadwyżki uprawnień w EU ETS (TNAC – oś lewa w mld ton) oraz średnich cen uprawnień (oś prawa w EUR) w latach 2013-2025

Źródło: Opracowanie własne KOBIZE na podstawie danych KE oraz EEX i ICE

¹¹ European Commission: *COMMUNICATION FROM THE COMMISSION: Publication of the total number of allowances in circulation in 2025 for the purposes of*

the Market Stability Reserve under the EU Emissions Trading System (C(2026) 3496 final) z dnia 28 maja 2026 r.

Unieważnienie uprawnień w rezerwie

KE poinformowała również, że na dzień 1 stycznia 2026 r. w rezerwie pozostaje 400 mln uprawnień. Wszystkie uprawnienia EUA zgromadzone w rezerwie ponad ten próg zostały umorzone w ramach tzw. *invalidation mechanism*. W tym przypadku KE jednak nie podaje określonych liczb (tak jak przy okazji wcześniejszych publikacji). Natomiast z szacunków KOBiZE wynika, że przedmiotem unieważnienia mogło być ok. 270 mln uprawnień EUA.

KE w komunikacie poinformowała również o tym, że w kwietniu 2026 r. zaproponowała zmianę przepisów, której celem jest zniesienie mechanizmu unieważniania uprawnień. Zdaniem KE „do czasu wejścia tej zmiany w życie liczba uprawnień przekazywanych do rezerwy będzie nadal obliczana zgodnie z art. 1 ust. 5 decyzji w MSR, przy czym co miesiąc do rezerwy będzie dodawana jedna dwunasta tej liczby, zgodnie z zasadami funkcjonowania rezerwy obowiązującymi od momentu jej utworzenia”. Oznacza to, że liczba uprawnień, która zostanie umorzona w rezerwie w 2026 r. będzie uzależniona od terminu wejścia w życie poprawki KE i nie musi być to całkowita liczba uprawnień, która do niej trafi w tym roku (zgodnie z szacunkami KOBiZE jest to ok. 247 mln uprawnień).

Następny komunikat KE w sprawie nadwyżki uprawnień za 2026 r. ma być opublikowany 1 czerwca 2027 r.

Spadająca nadwyżka uprawnień w latach 2013-2025

Jak pokazuje wykres 3, wartość nadwyżki uprawnień od 2013 r. systematycznie spada, przy rosnących cenach uprawnień do emisji. W latach 2013-2025 nadwyżka uprawnień spadła już o ok.

53% (z 2,186 mld do 1,023 mld uprawnień), natomiast poziom średniej arytmetycznej cen uprawnień w tym czasie wzrósł ponad 16-krotnie (z ok. 4,5 EUR do 74 EUR). Zgodnie z szacunkami KOBiZE na skutek działania rezerwy MSR, z aukcji uprawnień do emisji w latach 2019-2026, zostanie wycofanych ponad 2,5 mld uprawnień EUA.

Obecny kalendarz aukcji na 2026 r. nie uwzględnia wolumenów uprawnień, które będą wycofane z aukcji z tytułu działania MSR w okresie od września do grudnia 2026 r. Z szacunków KOBiZE wynika, że z aukcji uprawnień w tym okresie trzeba będzie wycofać ok. 63 mln uprawnień EUA.

Dane o nadwyżce uprawnień, które są najważniejszym elementem mechanizmu rezerwy MSR funkcjonującej w systemie EU ETS od 2019 r., są publikowane przez KE na przełomie maja i czerwca każdego roku. Rezerwa MSR, której głównym celem jest redukcja nadwyżki uprawnień została ustanowiona na podstawie dyrektywy EU ETS oraz wspomnianej wcześniej decyzji MSR. Warto przypomnieć, że mechanizm działania rezerwy polega na regulowaniu podaży uprawnień w systemie – kiedy nadwyżka kształtuje się na zbyt wysokim poziomie (powyżej progu 833 mln), uprawnienia są transferowane z puli aukcyjnej do rezerwy MSR. Natomiast w sytuacji, kiedy nadwyżka spadnie poniżej 400 mln, z rezerwy uwalnia się stałą liczbę uprawnień – 100 mln. Tegoroczna kalkulacja nadwyżki opierała się m.in. na danych o wydanych uprawnieniach oraz zweryfikowanych emisjach w EU ETS z okresu od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2025 r. (na podstawie danych o zweryfikowanych emisjach z kwietnia 2026 r.). To pokazuje, że rezerwa MSR działa z opóźnieniem czasowym do 1,5 roku¹².

Tabela 5. Transfery uprawnień do rezerwy MSR w latach 2019-2026 (w mln)

Rok	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Suma
Transfery EUA do MSR	397	375	323	368	322	271	270	247*	2 573

*szacunki KOBiZE

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE na podstawie danych KE

¹² transfer uprawnień do MSR do września 2026 r. opierał się na nadwyżce uprawnień opublikowanej w dniu 28 maja br. roku na podstawie zweryfikowanych emisji za 2024 r.

Aktualizacja kalendarza aukcji na 2026 r.

W dniu 12 maja 2026 r. KE poinformowała w [komunikacie o aktualizacji kalendarza aukcji na 2026 r.](#), dostosowując harmonogram do zmian wynikających z przyjętej w marcu nowelizacji Europejskiego Prawa o Klimacie (ECL). Zgodnie z jej postanowieniami, wdrożenie systemu handlu emisjami dla budynków, transportu drogowego i dodatkowych sektorów (ETS2) zostało przesunięte o jeden rok. Jednocześnie w ramach zrewidowanego ECL potwierdzono zastosowanie w 2026 r. art. 10a(8b) dyrektywy EU ETS, który przewiduje przeprowadzenie aukcji 50 mln uprawnień alokowanych na rzecz Społecznego Funduszu Klimatycznego (SCF).

Zmiana w harmonogramie obejmuje przeznaczenie do sprzedaży na aukcjach w 2026 r. 50 mln uprawnień do emisji na potrzeby sfinansowania Społecznego Funduszu Klimatycznego (ang. *Social Climate Fund*), z czego 10 mln uprawnień zostało przeniesionych z puli, która pierwotnie była przydzielona państwom członkowskim UE, a 40 mln uprawnień stanowi dodatkową pulę aukcyjną (przekierowaną z puli bezpłatnego przydziału).

Zmiany kalendarza aukcyjnego wchodzi w życie od dnia 1 czerwca 2026 r. Kalendarz aukcji uprawnień do emisji będzie podlegał kolejnym korektom w 2026 r.: od września do grudnia br. z tytułu operacji w rezerwie MSR oraz z tytułu zakończenia sprzedaży uprawnień na rzecz programu RRF (ang. *Recovery and Resilience*

Facility, RRF) po osiągnięciu docelowego poziomu przychodów dla tego instrumentu (najpóźniej do 31 sierpnia br.).

Harmonogram aukcji na 2026 r.

Aukcje polskich uprawnień EUA będą odbywać się od dnia 7 stycznia do 9 grudnia 2026 r., co dwa tygodnie w środy w godzinach od 9:00 do 11:00.

Aukcje przeprowadzane w imieniu 25 państw czł. UE i państw EOG-EFTA odbywać się będą w poniedziałki, wtorki i czwartki w okresie od 8 stycznia do 14 grudnia 2026 r., natomiast aukcje niemieckich uprawnień EUA - w każdy piątek, od 9 stycznia do 11 grudnia 2026 r. (wszystkie w godzinach od 9:00 do 11:00).

Zmiany wolumenów aukcyjnych spowodują, że od stycznia do grudnia 2026 r. w sumie będzie sprzedawanych 571,2875 mln uprawnień EUA:

- ▶ 451,79 mln uprawnień EUA przez KE w imieniu państw UE-25, EOG (w tym również uprawnienia z Fundusz Modernizacyjny, Innowacyjny, RRF i Social Climate Fund)
- ▶ 71,3345 mln uprawnień EUA przez Niemcy
- ▶ 47,4055 mln uprawnień EUA przez Polskę
- ▶ 757,5 tys. uprawnień EUA przez Irlandię Płn.¹³

Dodatkowo wolumen pojedynczej aukcji EUA przeprowadzanej przez European Energy Exchange (EEX) w imieniu Irlandii

Tabela 6. Szczegółowy harmonogram zmian harmonogramu aukcji na 2026 r.

Okres	Wolumen aukcji EU CAP3*	Wolumen aukcji Niemcy (DE)	Wolumen aukcji Polska (PL)
styczeń – maj 2026 r.	2,7125 mln	1,093 mln	1,5245 mln
czerwiec – sierpień 2026 r.	3,1985 mln	1 mln	1,38 mln
ostatnia aukcja sierpień 2026 r.	3,232 mln	0,7175 mln	1,381 mln
wrzesień – grudzień 2026 r.	3,699 mln	2,596 mln	2,794 mln
ostatnia aukcja grudzień 2026 r.	3,718 mln	2,599 mln	2,797 mln

*Wolumen aukcji EU CAP3 może zostać zmniejszony przed 31 sierpnia br. po osiągnięciu docelowych przychodów dla Recovery and Resilience Facility.

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE na podstawie informacji z giełdy EEX

¹³https://www.eex.com/fileadmin/EEX/Downloads/Trading/Calendar/Auction_Calendar/EEX_Auction_Calendar_12.5.2026.pdf

Północnej w dniu 7 października 2026 r. został skorygowany do poziomu 757 500 EUA i również może podlegać korekcie wynikającej z działania mechanizmu MSR.

Kolejne korekty wolumenów aukcyjnych na horyzoncie

Zgodnie z aktualnym kalendarzem aukcji na 2026 r. sprzedanych zostanie ok. 93,28 mln uprawnień EUA przeznaczonych na finansowanie funduszu RRF. Jak wskazuje KE, wielkość ta została określona na podstawie art. 10 ust. 6 rozporządzenia aukcyjnego, z uwzględnieniem dotychczas uzyskanych przychodów, średniej ceny rozliczeniowej aukcji z sześciu poprzednich miesięcy kalendarzowych oraz czasu pozostałego do 31 sierpnia 2026 r. Aukcje na rzecz funduszu RRF będą prowadzone do momentu osiągnięcia docelowych wpływów w wysokości 20 mld EUR, jednak nie dłużej niż do 31 sierpnia 2026 r.

Należy jednak podkreślić, że wskazany wolumen 93,28 mln uprawnień nie ma charakteru ostatecznego

i najprawdopodobniej będzie podlegał dalszym korektom. Komisja Europejska przyjęła bowiem w swoich założeniach średnią cenę sprzedaży EUA na poziomie ok. 56 EUR, podczas gdy rzeczywista średnia cena uprawnień od początku roku wynosi ok. 75 EUR. Oznacza to, że dla osiągnięcia zakładanych wpływów 20 mld EUR konieczna będzie sprzedaż mniejszego wolumenu uprawnień. Szacunkowo może on być niższy nawet o ok. 24 mln EUA względem obecnie planowanych 93,28 mln. W związku z tym w najbliższych miesiącach należy oczekiwać kolejnej korekty harmonogramu aukcji, związanej z wcześniejszym osiągnięciem docelowych wpływów z aukcji realizowanych na potrzeby funduszu RRF w ramach programu REPowerEU.

Dodatkowo w lipcu br. nastąpi aktualizacja kalendarza aukcji będąca konsekwencją majowej publikacji wskaźnika TNAC za 2025 r. W rezultacie zmniejszeniu ulegną wolumeny uprawnień przeznaczonych do sprzedaży w okresie od września do grudnia 2026 r.

Tabela 7. Szczegółowy harmonogram sprzedaży 47 705 500 polskich uprawnień EUA na 2026 r.

Aukcje	Data wg kalendarza EEX	Wolumen uprawnień EUA przeznaczony na pojedynczą aukcję	Godzina
PL EUA	7 i 21 stycznia	1 524 500	9:00-11:00 (środa)
	4 i 18 lutego		
	4 i 18 marca		
	1, 15 i 29 kwietnia		
	13 i 27 maja		
	10 i 24 czerwca	1 380 000 (19 sierpnia 2026 r. - 1 381 000)	
	8 i 22 lipca	2 794 000*	
	5 i 19 sierpnia		
	2, 16 i 30 września		
	14 i 28 października	2 797 000*	
	11 i 25 listopada		
	9 grudnia		

*wolumeny od września do grudnia 2026 r. zostaną dodatkowo skorygowane o wielkość uprawnień transferowanych do rezerwy MSR i uwzględnione w kolejnej aktualizacji kalendarza aukcji na 2026 r.

Rewizja systemu EU ETS: KE nie planuje zmiany kierunku polityki klimatycznej

Oczekiwania przemysłu a stanowisko KE

Planowana na 2026 r. rewizja systemu ETS należy do najważniejszych procesów regulacyjnych kształtujących przyszłość unijnej polityki klimatycznej po 2030 r. W ostatnich miesiącach coraz częściej pojawiają się pytania, czy pod wpływem pogarszającej się konkurencyjności europejskiego przemysłu, wysokich cen energii oraz narastającej presji politycznej KE jest gotowa odejść od dotychczasowego kursu i złagodzić funkcjonowanie systemu. Szczególne znaczenie miały w tym kontekście marcowe konkluzje Rady UE, wcześniejsze spotkanie liderów przemysłu energochłonnego w Antwerpii oraz konsultacje KE wysokiego szczebla dotyczące rewizji EU ETS, które odbyły się 12 maja 2026 r.

Choć jeszcze na początku roku część uczestników rynku oczekiwała istotnego zwrotu w kierunku bardziej „przemysłowego” podejścia do polityki klimatycznej, analiza działań i komunikatów KE prowadzi do wniosku, że planowana rewizja nie oznacza fundamentalnej zmiany kierunku. Wręcz przeciwnie – większość dotychczasowych propozycji wskazuje raczej na próbę dostosowania i usprawnienia istniejącego systemu niż jego znaczące złagodzenie.

Źródłem tych oczekiwań była przede wszystkim pogarszająca się sytuacja konkurencyjna europejskiego przemysłu. Wysokie ceny energii elektrycznej, rosnące koszty transformacji oraz utrzymujące się przez długi czas wysokie ceny uprawnień EUA były wskazywane przez przedsiębiorstwa, jako jedne z głównych czynników osłabiających pozycję unijnej gospodarki względem konkurentów z USA czy Azji. W rezultacie coraz częściej postulowano zwiększenie podaży uprawnień na rynku, ograniczenie presji regulacyjnej czy też zapewnienie większej przewidywalności kosztów transformacji.

Zmiany w rezerwie MSR oraz bezpłatnej alokacji uprawnień

Pierwszym testem rzeczywistych intencji KE okazały się propozycje zmian dotyczące mechanizmu rezerwy MSR. Na początku kwietnia br. KE zaproponowała jedynie zakończenie automatycznego unieważniania uprawnień znajdujących się

w rezerwie powyżej progu 400 mln uprawnień (ang. *invalidation mechanism*). Dotychczas stosowane rozwiązanie prowadziło do trwałego usuwania części uprawnień z systemu, powodując faktyczne zaostrenie ścieżki redukcji emisji ponad poziom wynikający

z politycznie ustalonego limitu emisji (tzw. *cap*). Rynek oczekiwał jednak znacznie dalej idących zmian, obejmujących m.in. modyfikację podstawowych parametrów funkcjonowania rezerwy MSR, takich jak poziomy progów czy współczynnik transferów uprawnień z/do rezerwy (ang. *intake rate*). Na tym etapie KE nie zdecydowała się jednak na takie działania, co zostało odebrane jako sygnał, że nie zamierza istotnie zwiększać podaży uprawnień w krótkim i średnim terminie.

Jeszcze ciekawszych wniosków dostarczyło spotkanie wysokiego szczebla zorganizowane przez KE w dniu 12 maja 2026 r., podczas którego przedstawiono możliwe kierunki zmian architektury EU ETS po 2030 r. Szczególną uwagę poświęcono przyszłości rezerwy MSR. Z prezentacji Komisji wynikało, że rozważane są między innymi nowe, węższe przedziały progów funkcjonowania rezerwy, wynoszące pomiędzy 650–310 mln uprawnień EUA, przy jednoczesnym utrzymaniu wielkości uwalnianych uprawnień na poziomie 100 mln. Jak się okazuje KE również rozważa wprowadzenie progów dynamicznych, które byłyby corocznie obniżane o określony procent (np. o obowiązujący współczynnik redukcji emisji, *Linear Reduction Factor, LRA*).

Paradoksalnie, propozycje te trudno uznać za rozwiązania prowadzące do wyraźnego zwiększenia podaży uprawnień. Ponieważ obniżenie górnego progu zwiększyłoby liczbę uprawnień transferowanych do rezerwy MSR, jednocześnie ograniczając liczbę uprawnień dostępnych na rynku. Z kolei niższy próg dolny opóźniłby moment uwalniania uprawnień z MSR. Podobny efekt mogłyby wywołać progi dynamiczne. W praktyce oznaczałoby to utrzymanie relatywnie restrykcyjnego charakteru systemu.

Jednocześnie KE utrzymała ambitną propozycję benchmarków wykorzystywanych do określania liczby bezpłatnych uprawnień

przyznawanych dla przemysłu w latach 2026–2030. Choć wprowadzono pewne ustępstwa, m.in. uwzględnienie emisji pośrednich związanych ze zużyciem energii elektrycznej dla 14 kategorii produktów (co przełoży się na dodatkowe bezpłatne uprawnienia o wartości ok. 4 mld EUR), to kierunek zmian pozostał niezmienny. W przypadku części sektorów energochłonnych, takich jak przemysł stalowy, hutniczy czy papierniczy, liczba bezpłatnych uprawnień może spaść nawet o ok. 35% względem lat 2021-2025. Oznacza to, że większość przedsiębiorstw będzie zmuszona do zakupu większej liczby uprawnień na rynku. Dodatkowo KE sygnalizuje możliwość dalszego zaostrzenia warunków przyznawania bezpłatnych uprawnień. Wopke Hoekstra, Komisarz ds. klimatu zapowiedział bowiem powiązanie bezpłatnej alokacji z realizacją konkretnych inwestycji dekarbonizacyjnych przez uczestników EU ETS. Takie rozwiązanie nie funkcjonuje obecnie w systemie i stanowiłoby kolejny instrument zwiększający presję inwestycyjną na przemysł.

Perspektywy po 2030 r.: LRF i Investment Booster

W debacie dotyczącej rewizji EU ETS pojawiają się jednak również elementy wskazujące na próbę uwzględnienia obaw związanych z konkurencyjnością gospodarki europejskiej. Najważniejszym z nich jest dyskusja dotycząca przyszłego liniowego współczynnika redukcji emisji (ang. *Linear Reduction Factor, LRF*). W instytucjach unijnych coraz częściej mówi się o możliwości obniżenia tempa corocznego zmniejszania puli uprawnień po 2030 r. z obecnych poziomów 4,4% do ok. 3,4% rocznie. Choć KE nie przedstawiła jeszcze oficjalnej propozycji, sam fakt prowadzenia takiej dyskusji pokazuje, że problem długoterminowej dostępności uprawnień staje się coraz ważniejszy.

Kluczowy w tym przypadku jest problem z „*end game*”, czyli ryzyka pojawienia się niedoboru nowych uprawnień ok. 2040 r. (z uwagi na mocno spadający limit emisji („cap”) uprawnienia byłyby dostępne tylko w obrocie wtórnym). W sytuacji dalszego utrzymywania bardzo wysokiego tempa redukcji *capu* mogłoby to prowadzić do gwałtownego wzrostu cen uprawnień i znaczącego zwiększenia kosztów transformacji. Potencjalne obniżenie LRF należałoby więc interpretować nie jako odejście od

celów redukcyjnych, lecz raczej jako próbę bardziej płynnego rozłożenia procesu dekarbonizacji w czasie.

Drugim elementem mającym odpowiadać na potrzeby przemysłu jest planowane utworzenie nowego instrumentu finansowego określanego jako „*The Investment Booster*”. Zgodnie z zapowiedziami KE środki na jego finansowanie w wysokości 400 mln uprawnień mają pochodzić z „obecnych rezerw w EU ETS”. Można domniemywać, że źródłem finansowania tego instrumentu będzie rezerwa NER czy też 3% bufor. W kontekście kształtowania się cen uprawnień kluczowe będzie pytanie kiedy KE ma zamiar sprzedawać (monetyzować) te uprawnienia na aukcjach (jeszcze w tym okresie czy po 2030 r.?).

Reakcja rynku i zachowanie cen uprawnień EUA

Interesującym wskaźnikiem oceny rzeczywistych oczekiwań rynku pozostaje zachowanie obecnych cen uprawnień EUA. Przez całą drugą połowę 2025 r. ceny na rynku terminowym znajdowały się w silnym trendzie wzrostowym, osiągając poziom ok. 94 EUR. Na początku 2026 r. nastąpiła jednak gwałtowna korekta, w wyniku której ceny spadły do ok. 63 EUR. W dużej mierze wynikało to z oczekiwań, że pod wpływem presji politycznej KE zdecyduje się na bardziej zdecydowane działania zwiększające podaż uprawnień ograniczające koszty dla przemysłu.

Kolejne miesiące przyniosły jednak wyraźne odreagowanie cen uprawnień. Od marcowych minimów ceny uprawnień wzrosły o ok. 50%, osiągając poziom bliski 78 EUR. Wydaje się, że jednym z głównych czynników tego ruchu było stopniowe uświadamianie sobie przez uczestników rynku, iż KE nie planuje głębokiego złagodzenia polityki klimatycznej. Zarówno propozycje dotyczące rezerwy MSR, jak i utrzymanie ambitnych benchmarków¹⁴ zostały odebrane przez rynek, jako działania mniej korzystne dla przemysłu niż wcześniej oczekiwano. W konsekwencji rynek zaczął ponownie dyskontować scenariusz relatywnie ograniczonej podaży uprawnień w kolejnych latach.

W świetle dotychczasowych propozycji trudno więc mówić o zasadniczej zmianie kierunku polityki klimatycznej UE. KE dostrzega problemy konkurencyjności przemysłu i poszukuje

¹⁴ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_26_1044

mechanizmów łagodzących koszty transformacji, jednak nie rezygnuje z podstawowej logiki systemu EU ETS, której celem pozostaje stopniowe zwiększanie presji ekonomicznej na redukcję emisji. O ile można spodziewać się większej elastyczności niektórych instrumentów oraz nowych mechanizmów wsparcia inwestycji w redukcje emisji

w przemyśle, o tyle dotychczasowe działania wskazują raczej na korektę kursu niż na jego zmianę. Rewizja EU ETS wydaje się być zatem próbą pogodzenia ambitnych celów klimatycznych z wymogami konkurencyjności unijnej gospodarki, a nie odejściem od dotychczasowej strategii dekarbonizacji.

Analiza stanu EU ETS na podstawie raportu ERCST w kontekście planowanej reformy systemu.

Raport „*State of the EU ETS 2026*” jest co roku przygotowywany przez think tank European Roundtable on Climate Change and Sustainable Transition (w skrócie ERCST). Tegoroczny raport został opracowany we współpracy z partnerami badawczymi, m.in. BloombergNEF, Wegener Center for Climate and Global Change oraz innymi ośrodkami analitycznymi. Raport jest publikowany cyklicznie od 2016 r. i stanowi ocenę funkcjonowania systemu EU ETS. Głównym celem opracowania jest odpowiedź na pytanie, czy system pozostaje „*fit for purpose*” – czyli czy skutecznie prowadzi do realizacji celów klimatycznych, gospodarczych i rynkowych. Raport nie zastępuje oficjalnych ocen prowadzonych przez KE, lecz dostarcza niezależnej oceny systemu dla administracji,

system EU ETS spełnił swoje zadanie, gdyż dzięki niemu osiągnięto redukcję emisji w sektorze energetycznym i przemysłowym. Emisje w systemie EU ETS obniżyły się o 1,3% w 2025 r., głównie dzięki redukcjom w sektorze energetycznym.

Konkurencyjność

W raporcie wskazano, że sytuacja na rynku EU ETS wkracza obecnie w najtrudniejszą fazę głębokiej dekarbonizacji przemysłu ciężkiego, gdzie kluczowe staje się znalezienie równowagi pomiędzy restrykcyjnym prawem klimatycznym a przetrwaniem europejskiej gospodarki w realiach globalnej konkurencji. W raporcie ERCST podkreślono, że bardziej istotnym obecnie elementem w układance polityki klimatyczno-energetycznej jest zachowanie konkurencyjności europejskiego przemysłu. Autorzy podkreślają, że rosnące ceny uprawnień EUA, zaostrenie zasad bezpłatnego przydziału uprawnień oraz stopniowe wycofywanie darmowych uprawnień w sektorach objętych mechanizmem CBAM zwiększają koszty dostosowania się do regulacji dla energochłonnych gałęzi przemysłu.

Kilka wniosków płynących z raportu pokazuje, że:

- ▶ sektor elektroenergetyczny jest obecnie w największym stopniu narażony na koszty związane z zakupem uprawnień do emisji na aukcjach.
- ▶ przemysł energochłonny przeszedł od historycznych nadwyżek uprawnień do trwałych ich deficytów.

Rys 1. Średnie ceny uprawnień do emisji w poszczególnych systemach handlu emisjami na świecie

	Start year	Sector coverage	2025 Average Price (USD/t CO2e)
EU ETS	2005	Industry, Power, Aviation	84.7
New Zealand ETS	2008	Industry, Power, Waste, Transport, Buildings	33.8
California CaT	2012	Industry, Power, Transport, Buildings	29.5
Beijing pilot ETS	2013	Industry, Power, Transport, Buildings	14.5
China ETS	2021	Industry, Power	10
Korea ETS	2015	Industry, Power, Waste, Transport, Buildings	6.6
UK ETS	2021	Industry, Power, Aviation	66.5

Źródło: ERCST State of the EU ETS 2026

przedsiębiorstw i uczestników rynku. W raporcie podkreślono, że

- ▶ Średnie roczne koszty rozliczania emisji w EU ETS w IV okresie przekroczyły 35 mld EUR w sektorze elektroenergetycznym oraz 7,6 mld EUR w sektorach energochłonnych.

Mimo, że koszty związane z systemem EU ETS pozostają w większości branż niższe niż wydatki na energię, obserwowane trendy w produkcji przemysłowej wskazują na narastającą presję konkurencyjną wynikającą z jednoczesnego oddziaływania wysokich cen energii, rosnących kosztów emisji CO₂ oraz nasilającej się konkurencji na rynkach globalnych. Problemu ucieczki emisji (ang. *carbon leakage*) nie można oddzielać od kwestii konkurencyjności przemysłu. Choć mechanizm CBAM ma docelowo zastąpić bezpłatny przydział uprawnień i chronić unijny przemysł przed nieuczciwą konkurencją ze strony producentów spoza UE, autorzy raportu wskazują, że samo wycofywanie darmowych uprawnień nie tworzy jeszcze wystarczających bodźców ekonomicznych do przeprowadzenia przemysłowej dekarbonizacji na szeroką skalę. Proces ten wymaga bowiem znaczącego wsparcia publicznego, dalszego obniżenia kosztów technologii niskoemisyjnych oraz wdrożenia dodatkowych instrumentów polityki gospodarczej i klimatycznej.

Ceny uprawnień do emisji

Ceny na rynku CO₂ nadal pozostają na znacznie wyższym poziomie niż ceny w innych systemach ETS na świecie. Średnia cena uprawnień w EU ETS wynosiła ok. 85 USD (ok. 75 EUR¹⁵) za tonę ekw. CO₂. Natomiast w innych systemach ETS na świecie takich jak Chiny, Nowa Zelandia, Kalifornia, Wielka Brytania czy Kora Południowa ceny za emisje wynoszą od ok. 6,5 USD do 66,5 USD (rys. 1).

Funkcjonowanie rynku EU ETS

W raporcie wskazano, że pomimo licznych reform dotyczących systemu oraz znaczących wstrząsów rynkowych (kryzysów gospodarczych czy energetycznych), EU ETS nadal funkcjonuje w sposób stabilny i efektywny. Płynność rynku, proces kształtowania cen, poziom uczestnictwa w aukcjach oraz mechanizmy równoważenia podaży i popytu pozostają

zasadniczo stabilne. Ważnym elementem działania systemu jest rezerwa MSR, która poprzez ograniczanie podaży uprawnień wspiera równowagę rynkową i wzmacnia sygnał cenowy. Wśród elementów, które będą miały wpływa na przyszłość i stabilność systemu będą miały zarówno nowe reformy i zmiany, ale także planowane połączenie systemu EU ETS z brytyjskim systemem handlu emisjami (UK ETS).

Aukcje uprawnień do emisji

Co roku państwa czł. UE są zobowiązane do przedstawiania informacji na temat sposobu wykorzystania dochodów uzyskanych z aukcyjnej sprzedaży uprawnień do emisji w ramach systemu EU ETS. W 2024 r. łączne wpływy z aukcji, które trafiły bezpośrednio do budżetów państw czł. UE-27, wyniosły ponad 21 mld EUR.¹⁶ Obowiązek przeznaczania, co najmniej 50% wpływów z aukcji na cele związane z klimatem i energią został zastąpiony w 2023 r. wymogiem wykorzystania całości dochodów z EU ETS (lub równoważnej im wartości finansowej) na działania klimatyczne, transformację energetyczną oraz powiązane środki o charakterze społecznym. W latach 2021–2024 łączne dochody z systemu EU ETS wyniosły 152,65 mld EUR. Z tej kwoty ok. 112,4 mld EUR (74% całkowitych dochodów z EU ETS – zgodnie z raportem) trafiło bezpośrednio do krajowych budżetów państw czł. UE. Najwięksi odbiorcy tych środków to Niemcy, a następnie Polska, Włochy i Hiszpania. Jeśli chodzi o Polskę w 2025 r. odbyło się 25 aukcji uprawnień do emisji na których sprzedano łącznie 52 532 500 uprawnień. W wyniku tych aukcji uzyskano przychód w wysokości 3 851 491 685 EUR.¹⁷

Prognozy cen w EU ETS

Co warte podkreślenia, oprócz prognoz różnych instytucji i ośrodków badawczych, raport przywołuje również prognozy cen uprawnień w EU ETS opracowane przez CAKE/KOBIZE. Wszystkie prognozy zakładają wzrost cen uprawnień do emisji pod koniec obecnej dekady.

¹⁵ Przeliczenia z USD na EUR dokonano wg. średniego rocznego kursu 1 EUR = 1,1300 USD

¹⁶ <https://reportnet.europa.eu/public/dataflow/1226>

¹⁷ https://www.kobize.pl/uploads/materialy/materialy_do_pobrania/aktualnosci/2026/9_Analiza_rynku_CO2_grudzien_2025.pdf

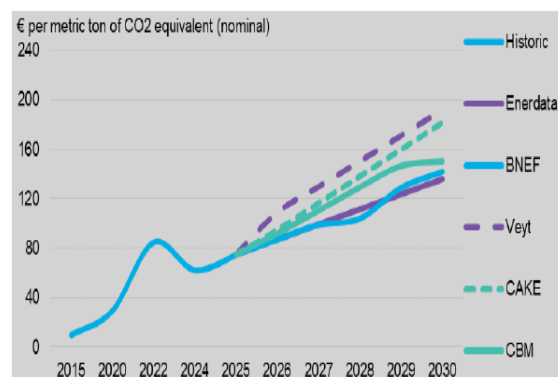
Wyzwania na przyszłość

Przyjęcie unijnego celu klimatycznego na 2040 r. będzie wymagało ścisłego powiązania z kolejnym etapem reform unijnej polityki klimatycznej, która ma zostać przedstawiona przez KE w lipcu br. W tym kontekście niezbędna będzie analiza przyszłej architektury systemu EU ETS, w szczególności możliwości i sposobu włączenia do niego mechanizmów usuwania CO₂ z atmosfery (ang. *Carbon Dioxide Removal, CDR*), potencjalnej roli międzynarodowych jednostek offsetowych oraz zasadności tworzenia powiązań z innymi systemami/podatkami - cen za emisję funkcjonującymi na świecie.

Rok 2026 jest również okresem przeglądu szeregu kluczowych aktów prawnych, które mają istotny wpływ na funkcjonowanie oraz skutki działania systemu EU ETS. Obejmują one m.in. rewizję dyrektywy ustanawiającej mechanizm CBAM, a także prace nad ramami polityki klimatycznej po 2030 r. oraz systemem zarządzania Unią Energetyczną. Najważniejszym z nich jest planowana przez KE na 15 lipca 2026 r. rewizja systemu EU ETS. Ważne w tym kontekście będzie określenie nowych zasad

Rys 2. Prognozy cen uprawnień EUA

Figure 40: EUA price forecast

Source: Ariadne Project (2025), based on data from BloombergNEF, Veyt, Enerdata, CAKE/KOBIZE, and ClearBlue Markets.

Źródło: ERCST State of the EU ETS 2026

funkcjonowania systemu, kwestie zarządzania systemem np. poprzez powołanie nowych instytucji takich jak proponowany European Central Carbon Bank (ECCB). Ważna będzie również kwestia wprowadzenia w życie systemu ETS2, który ma wystartować od 2028 r.

CBAM: szanse, wyzwania i ryzyka dla rynku oraz przychodów UE

Unijny mechanizm dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO₂ (CBAM), nazywany potocznie granicznym podatkiem węglowym, to narzędzie na styku polityki klimatycznej, handlowej i fiskalnej. Mechanizm opiera się na deklaracjach importowych, raportowaniu emisji oraz obowiązku zakupu certyfikatów odpowiadających emisjom wbudowanym w importowane produkty. W praktyce oznacza to jednocześnie oddziaływanie na ceny importu, warunki konkurencji w UE oraz strategię handlowe partnerów zewnętrznych. CBAM jest pierwszą próbą wdrożenia tego typu mechanizmu na tak dużą skalę, co czyni go istotną innowacją w globalnym zarządzaniu klimatem.

Wielofunkcyjność CBAM

W najnowszym raporcie KAS Brussels pt. „[The EU Carbon Border](#)

Adjustment Mechanism: Opportunities, challenges and risks ahead” autor stwierdza, że CBAM ma realizować wiele celów jednocześnie: ograniczać ryzyko ucieczki emisji, wyrównywać warunki konkurencji, utrzymywać spójność EU ETS, wspierać stopniowe wygaszanie bezpłatnych uprawnień, stymulować dekarbonizację poza UE oraz generować dochody budżetowe. W raporcie podkreślono przy tym, że wielofunkcyjny charakter CBAM jest jednocześnie jego siłą i słabością: mechanizm ma chronić ambicję klimatyczną UE, ale równocześnie może wywoływać napięcia handlowe, zwiększać koszty administracyjne i oddziaływać nierównomiernie na partnerów handlowych o różnym poziomie rozwoju. Szczególną uwagę warto zwrócić na dwa aspekty: potencjalne dochody budżetowe generowane przez CBAM oraz wyzwania związane z metodologią wyznaczania emisji.

Potencjał fiskalny mechanizmu i prognozy dochodów budżetowych

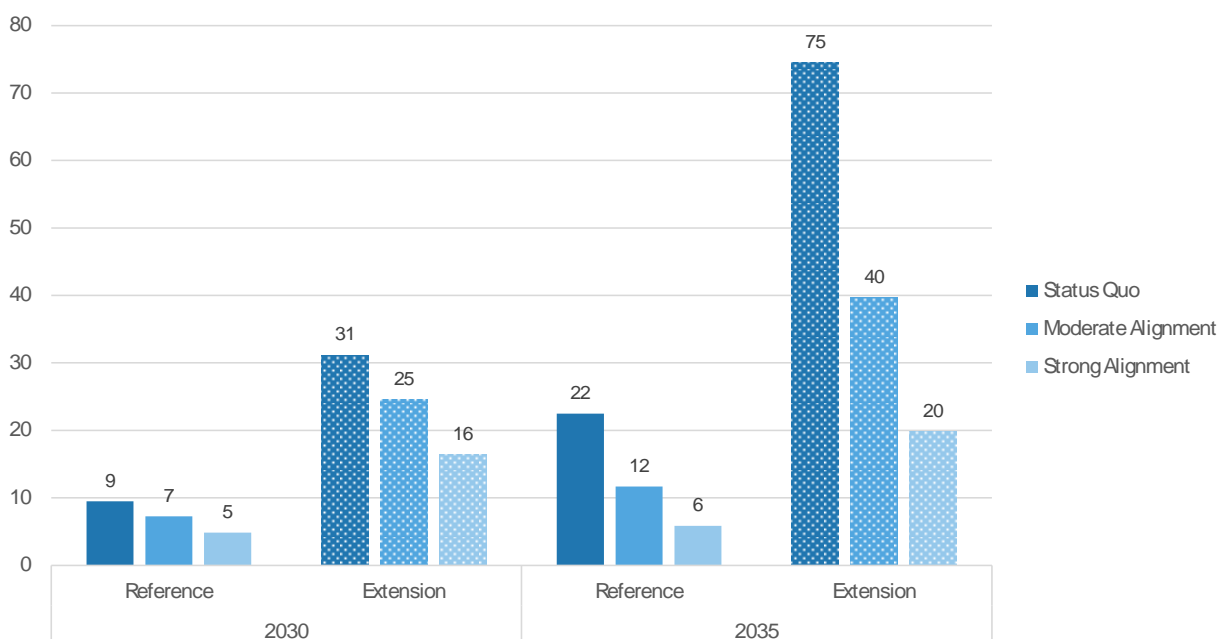
Kwestia przychodów została przeanalizowana w opracowaniu CAKE pt. „*CBAM and Budgetary Revenue. Prospects for the EU and Poland*”, z którego wynika, że CBAM może stanowić istotne źródło dochodów budżetowych dla UE oraz jej państw członkowskich. Skala przyszłych wpływów zależy jednak od kilku kluczowych czynników: zakresu mechanizmu, poziomu cen uprawnień EUA, tempa wycofywania bezpłatnych uprawnień oraz reakcji partnerów handlowych w zakresie wdrażania własnych systemów cen emisji. Im wyższa cena uprawnień w EU ETS i im szerszy zakres mechanizmu, tym większy potencjał fiskalny CBAM. Z drugiej strony, im szybciej partnerzy handlowi będą wprowadzać własne ceny emisji lub obniżać emisyjność produkcji, tym niższe będą przyszłe wpływy z certyfikatów CBAM.

W scenariuszach CAKE na lata 2030-2035 największy wpływ na wysokość przychodów ma ewentualne rozszerzenie CBAM na kolejne produkty przemysłowe i towary przetworzone. Według szacunków CAKE przy obecnym zakresie mechanizmu CBAM dochody dla całej UE mogą wynieść od 5 do 9 mld EUR w 2030 r.

oraz od 6 do 22 mld EUR w 2035 r. Rozszerzenie zakresu CBAM mogłoby zwiększyć te wartości nawet do 16-31 mld EUR w 2030 r. i 20-75 mld EUR w 2035 r.

Choć debata wokół CBAM często koncentruje się na potencjalnych wpływach budżetowych, w najbliższych latach 2026-2027 kluczowe znaczenie dla funkcjonowania mechanizmu będą miały kwestie związane z jego praktycznym wdrożeniem, w tym planowanym Tymczasowym Funduszem Dekarbonizacji (ang. *Temporary Decarbonisation Fund*). Ponadto szczególną uwagę należy zwrócić na różnice pomiędzy wartościami domyślnymi a rzeczywistą emisyjnością produktów, jakością danych raportowanych przez importerów oraz rozbieżności pomiędzy statystykami handlowymi a danymi rejestrowymi. Wyniki dla tego okresu można przeanalizować przy wykorzystaniu narzędzia *CBAM Explorer* dostępnego na stronie CAKE. Narzędzie to umożliwia analizę prognozowanych przychodów z CBAM dla poszczególnych państw czł. UE i sektorów w zależności od przyjętych założeń dotyczących cen w EU ETS, zakresu mechanizmu oraz struktury importu. Dzięki temu pozwala lepiej zobrazować skalę potencjalnych wpływów budżetowych w pierwszych latach funkcjonowania systemu.

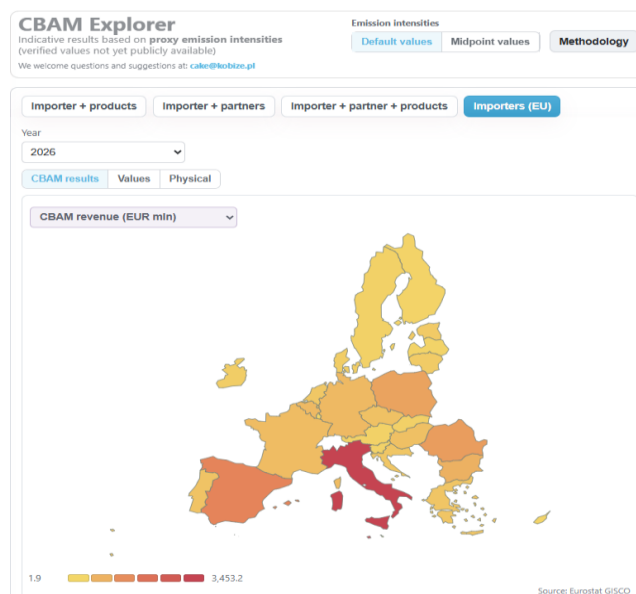
Wykres 5. Prognozowane łączne przychody budżetowe z CBAM w UE* (mld EUR, ceny z 2024 r.)

*Na podstawie cen EU ETS wynoszących 123 EUR/tCO₂ (2030) oraz 147 EUR/tCO₂ (2035), w cenach z 2024 r.

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE

Rys. 3. Prognozowane przychody budżetowe z CBAM w poszczególnych krajach UE* (mln EUR, ceny z 2024 r.)

*Na podstawie cen EU ETS wynoszących 70 EUR/tCO₂ (2026) oraz 100 EUR/tCO₂ (2027), w cenach z 2024 r.

Źródło: Opracowanie własne KOBIZE

Wyzwania wdrożeniowe i metodologia obliczania emisji

Coraz większe znaczenie zyskuje dyskusja nad samą metodologią obliczania emisji wbudowanych w produkty, w tym nad określaniem granic systemu, sposobem uwzględniania emisji pośrednich oraz procedury weryfikacji, co w praktyce determinuje wysokość obciążeń nakładanych przez CBAM. W opublikowanym przez KE kompleksowym studium aspektem technicznym („*Technical study on indirect emission in the CBAM*”) dotyczącym uwzględniania emisji pośrednich w mechanizmie CBAM. Opracowanie przygotowane przez konsorcjum Ricardo i Öko-Institut na zlecenie Dyrekcji Generalnej ds. Podatków i Unii Celnej (*DG TAXUD*) ma charakter analityczny i nie stanowi obowiązującego prawa, jednak będzie istotnym punktem odniesienia przy przyszłych decyzjach KE dotyczących metodologii CBAM oraz potencjalnego rozszerzenia jego zakresu.

Jednym z najważniejszych wniosków płynących z raportu jest rekomendacja stosowania krajowych średnich wskaźników emisyjności energii elektrycznej, jako podstawy do wyznaczania wartości domyślnych dla emisji pośrednich. Autorzy raportu poświęcają również dużo uwagi możliwości deklarowania

rzeczywistych emisji pośrednich przez importerów. Kluczowym zagrożeniem dla integralności systemu pozostaje tzw. „*resource shuffling*”, czyli sztuczne przypisywanie produkcji energii o niskiej emisyjności do wybranych odbiorców bez rzeczywistego wpływu na miks energetyczny. W odpowiedzi opracowano kryteria dla bezpośrednich połączeń technicznych oraz umów zakupu energii (PPA). Autorzy podkreślają także konieczność rozwoju systemu weryfikacji danych. Najbardziej strategiczną część raportu dotyczy ewentualnego rozszerzenia CBAM na emisje pośrednie w kolejnych sektorach. Zdaniem ekspertów główną przeszkodą nie jest konstrukcja samego podatku CBAM, lecz jego relacja z mechanizmem rekompensat kosztów pośrednich EU ETS. Pełne objęcie emisji pośrednich zapewniałoby najwyższą integralność środowiskową, lecz mogłoby prowadzić do podwójnej ochrony producentów lub gwałtownego wzrostu kosztów. Dlatego najbardziej realnymi scenariuszami wydają się rozwiązania etapowe, częściowe ograniczenie rekompensat lub odpowiednia reforma systemu. W praktyce oznacza to, że przyszły kształt CBAM będzie zależał nie tylko od decyzji dotyczących samego mechanizmu, ale również od zmian w innych elementach unijnej polityki klimatycznej.

Kierunki rozwoju i przyszłość CBAM

Również raport KAS wskazuje szereg możliwych kierunków dalszego rozwoju CBAM. Wśród najczęściej wymienianych propozycji znajdują się:

- ▶ wzmocnienie współpracy międzynarodowej, w tym rozwój sektorowych porozumień klimatycznych i wspólnych standardów dla energochłonnych branż;
- ▶ harmonizacja metod obliczania emisji wbudowanych w produkty, oparta na uzgodnionych standardach międzynarodowych;
- ▶ skoncentrowanie CBAM na największych źródłach emisji, co mogłoby ograniczyć obciążenia administracyjne dla mniejszych przedsiębiorstw;
- ▶ zwiększenie wsparcia dla krajów rozwijających się, obejmującego rozwój systemów raportowania emisji,

transfer technologii niskoemisyjnych oraz finansowanie transformacji energetycznej;

- ▶ przeznaczenie części wpływów z CBAM na działania klimatyczne poza UE, co mogłoby wzmocnić wiarygodność i akceptację mechanizmu na arenie międzynarodowej;
- ▶ dalsze upraszczanie procedur dla małych importerów i eksporterów, w celu ograniczenia kosztów administracyjnych i zwiększenia efektywności systemu.

Przyszłość CBAM będzie zależała nie tylko od skuteczności tego mechanizmu w ograniczaniu ryzyka ucieczki emisji, ale także od zdolności do pogodzenia ambitnych celów klimatycznych z zasadami współpracy międzynarodowej i sprawiedliwej transformacji gospodarczej. W kolejnych latach szczególne znaczenie będzie miała ocena rzeczywistych efektów funkcjonowania mechanizmu, zarówno pod względem wpływu na emisyjność produkcji objętej importem do UE oraz ograniczania ryzyka przenoszenia emisji poza UE, jak i jego wpływu na handel międzynarodowy, oraz konkurencyjność przedsiębiorstw.

Postęp prac nad implementacją mechanizmu PACM

Ostatnie decyzje podejmowane na szczelbu Stron Konwencji Klimatycznej i na poziomie Organu Nadzorującego (ang. *Supervisory Body of the Mechanism – SBM*) sprawiły, że *Paryski mechanizm kredytowania redukcji emisji* (ang. *Paris Agreement Crediting Mechanism, PACM*) może stać się globalnym wzorcem integralności, wyznaczającym standardy zarówno dla rynków obowiązkowych, jak i dobrowolnych (więcej o mechanizmie PACM w [publikacji G02'50 nr 6/2025](#)). Rozwój tego mechanizmu pokaże, czy Porozumienie paryskie potrafi dostarczyć ramy dla współpracy klimatycznej, która będzie nie tylko skuteczna, ale i sprawiedliwa.

Ostatnie posiedzenie podmiotu nadzorującego mechanizm z art. 6.4 Porozumienia paryskiego, które odbyło się w maju 2026 r. w Bonn i przyniosło kolejne istotne decyzje przybliżające pełne uruchomienie mechanizmu PACM.¹⁸ Na spotkaniu wiele uwagi poświęcono szczegółowym zagadnieniom metodycznym, a jego rezultaty pokazują, że mechanizm PACM coraz wyraźniej przechodzi z fazy projektowania zasad do etapu praktycznej implementacji i generowania pierwszych jednostek redukcji emisji (A6.4ERs).

Najnowsze działania i decyzje dotyczące mechanizmu PACM

Najważniejszą z ostatnich decyzji SBM było przyjęcie pierwszej metodyki dla projektów ograniczających emisje podtlenku azotu

(N₂O) w produkcji kwasu azotowego¹⁹. Nowa metodyka umożliwi zakładom przemysłowym wdrażanie sprawdzonych technologii redukcji emisji i generowanie jednostek kredytowych w ramach PACM. Jest to szczególnie istotne, ponieważ rozszerza zakres mechanizmu poza tradycyjne projekty np. energetyczne i otwiera drogę do kredytowania redukcji emisji w sektorach przemysłowych o dużym znaczeniu dla realizacji krajowych celów klimatycznych.

Przyjęcie metodyki dot. N₂O ma znaczenie wykraczające poza sam sektor chemiczny. Pokazuje ono, że PACM jest już zdolny do tworzenia nowych metod kredytowania dla złożonych źródeł emisji przemysłowych. Dla potencjalnych nabywców jednostek (zarówno państw, jak i podmiotów objętych systemami regulacyjnymi) jest to ważny sygnał rosnącej dojrzałości mechanizmu oraz jego zdolności do generowania redukcji emisji w sektorach, które będą kluczowe dla osiągnięcia celów klimatycznych po 2030 r.

Drugim istotnym rezultatem majowego spotkania było przyjęcie nowego narzędzia metodycznego służącego do określania udziału biomasy nieodnawialnej (ang. *fraction of Non-Renewable Biomass – fNRB*). Parametr ten odgrywa kluczową rolę w projektach związanych z efektywnymi kuchenkami (ang. *efficient cookstoves*), biomasą i czystym gotowaniem (ang. *clean*

¹⁸ <https://unfccc.int/event/Supervisory-Body-21>

¹⁹ <https://unfccc.int/sites/default/files/resource/A6.4-SBM021-A05.pdf>

cooking), ponieważ bezpośrednio wpływa na liczbę generowanych jednostek redukcji emisji. Nowe narzędzie wprowadza ujednolicone wartości domyślne na poziomie regionalnym, krajowym, a także po raz pierwszy w historii metodyki ONZ, również na poziomie ponadnarodowym. Obejmuje ono wiele regionów i prowincji na całym świecie, pozwalając lepiej odzwierciedlić rzeczywiste warunki pozyskiwania drewna opałowego i produkcji węgla drzewnego. Jednocześnie SBM nakazało dalsze prace nad rozszerzeniem bazy danych i poprawą modeli wykorzystywanych do szacowania poziomu degradacji zasobów biomasy.

Ta decyzja ma szczególne znaczenie z punktu widzenia wiarygodności rynku. W ostatnich latach właśnie sposób wyznaczania wskaźnika fNRB był przedmiotem licznych kontrowersji związanych z ryzykiem zawyżania liczby kredytów generowanych przez projekty typu *clean cooking*. Przyjęcie tego narzędzia dla PACM można zatem postrzegać, jako próbę zwiększenia transparentności i spójności metodycznej oraz odpowiedź na część krytyki kierowanej pod adresem wcześniejszych mechanizmów kredytowania redukcji emisji.

Równolegle SBM przyjęło również nowe narzędzie do analizy ryzyka *lock-in*, którego celem jest ograniczenie możliwości wspierania projektów utrwalających wysokoemisyjne technologie lub infrastrukturę niezgodną z długoterminowymi celami Porozumienia paryskiego. Narzędzie to ma pomóc ocenić, czy projekt generujący kredyty nie prowadzi jednocześnie do utrwalenia rozwiązań, które w przyszłości mogłyby utrudniać głęboką dekarbonizację gospodarki. Dodatkowo wprowadzono zmiany do standardu wykazywania dodatkowości (ang. *additionality*), jednego z najważniejszych elementów każdego systemu kredytowania emisji. Dodatkowość określa bowiem, czy redukcje emisji nastąpiły wyłącznie dzięki wsparciu wynikającemu z mechanizmu kredytowego, czy też zostałyby osiągnięte niezależnie od niego. Zmiany i poprawki tego standardu mają odzwierciedlać podjęte już w tym roku przez SBM decyzje metodyczne w innych powiązanych obszarach.

Oprócz decyzji czysto metodycznych SBM kontynuowało prace nad rozwojem podstawowej infrastruktury rynkowej. Prace

obejmowały dalsze doskonalenie rejestru, który będzie odpowiadał za wydawanie, transfer, umarzanie i śledzenie jednostek A6.4ER. To właśnie gotowość rejestru pozostaje jednym z kluczowych warunków rozpoczęcia regularnego wydawania kredytów na większą skalę.

Przyszłość i wyzwania dalszego rozwoju mechanizmu PACM

Postępy osiągnięte podczas ostatniego spotkania SBM należy analizować w szerszym kontekście stopniowego uruchamiania mechanizmu. Wcześniej wyrażono już zgodę na pierwsze wydanie jednostek dla programu dystrybucji efektywnych kucharek w Mjanmie, projektu przejściowego z mechanizmu CDM do systemu art. 6.4 Porozumienia z Paryża. SBM akredytowało również kolejne podmioty odpowiedzialne za walidację i weryfikację projektów, co stanowi kolejny element niezbędnej infrastruktury instytucjonalnej.

Wciąż jednak pozostają obszary wymagające dalszych prac. Nadchodzące dyskusje Ciała Nadzorującego będą dotyczyć m.in. szczegółowych narzędzi metodycznych określających zasady realizacji działań z zakresu usuwania i pochłaniania gazów cieplarnianych. Oznacza to, że część filarów systemu nadal pozostaje w fazie dopracowywania.

Z perspektywy rynku najważniejszy wniosek ze spotkania jest jednak jednoznaczny: PACM stopniowo rozwija wszystkie kluczowe elementy niezbędne do funkcjonowania jako globalny mechanizm kredytowy działający pod auspicjami ONZ. Rozwijane są metodyki, wzmocnione standardy integralności środowiskowej, akredytowani są audytorzy, a infrastruktura rejestrowa zbliża się do pełnej gotowości operacyjnej.

Prace te są szczególnie istotne w kontekście trwających debat dotyczących wykorzystania międzynarodowych jednostek redukcji emisji po 2030 r. Duże jurysdykcje, w tym Unia Europejska, analizują potencjalną rolę wysokiej jakości kredytów międzynarodowych w realizacji przyszłych celów klimatycznych, zwłaszcza w sektorach charakteryzujących się wysokimi kosztami redukcji emisji. W takim scenariuszu sukces PACM będzie zależał nie tylko od skali generowanych redukcji, ale przede wszystkim od zdolności do zapewnienia wysokiej integralności środowiskowej, przejrzystości oraz zgodności z wymogami

regulatorów. Dotychczasowe wyniki prac SBM wskazują, że kwestie te pozostają jednym z głównych priorytetów dalszego rozwoju mechanizmu.

Jednocześnie należy podkreślić, że mechanizm PACM, pomimo znacznych już postępów na drodze do pełnej implementacji, a także pomimo alokacji znacznych środków finansowych wynikających z przeniesienia funduszy z mechanizmu CDM, nadal

zmagają się z istotnymi problemami finansowymi. Projekcje kosztów związanych z dalszą operacjonalizacją mechanizmu, zestawione z dotychczas ograniczonymi przychodami, wskazują, że dostępne środki mogą zostać wyczerpane już w 2027 r. Może to zwiększyć presję na podjęcie decyzji dotyczących zapewnienia dodatkowego finansowania podczas szczytu zaplanowanego na 2027 r. w Addis Abebie.

CRCF - jak UE buduje rynek usuwania CO₂ i rolnictwa węglowego

Wydarzenie *CRCF Days 2026*, które odbyło się w Brukseli w dniach 20-21 maja 2026 r., stanowiło kamień milowy w operacjonalizacji unijnych ram certyfikacji usuwania CO₂ (CRCF). W jego trakcie KE zaprezentowała strategię rozwoju rynku usuwania CO₂ oraz rolnictwa węglowego, opartą na fundamentach ustanowionych przez rozporządzenie CRCF²⁰ oraz powiązane z nim akty prawne. Działania KE skupiają się na trzech równoległych kierunkach: tworzeniu wiarygodnych standardów, mobilizacji kapitału oraz zacieśnianiu współpracy między sektorem publicznym i prywatnym²¹.

Fundament: ramy certyfikacji CRCF

UE buduje nowy rynek usuwania CO₂ i rolnictwa węglowego, wprowadzając zharmonizowane zasady monitorowania, raportowania i weryfikacji (MRV), które mają zapewnić wysoką jakość i przejrzystość certyfikowanych jednostek CRCF. W trakcie konferencji ogłoszono uruchomienie procesu uznawania systemów certyfikacji, co stanowi niezbędny krok do rozpoczęcia certyfikacji konkretnych projektów zgodnie z pierwszymi wdrożonymi unijnymi metodami.

Klub Nabywców UE i Instrument CRCF

Kluczowy element architektury rynku usuwania CO₂ i rolnictwa węglowego stanowi Klub Nabywców UE (ang. *EU Buyers' Club*). Jest to dobrowolna koalicja, której celem jest:

- ▶ **Agregacja popytu:** łączenie mniejszych zamówień w większe pule, co obniża koszty transakcyjne i daje jasny sygnał rynkowy dostawcom;
- ▶ **Budowanie zaufania:** wspólne prowadzenie procesów weryfikacji (ang. *due diligence*) oraz dzielenie się wiedzą i najlepszymi praktykami w zakresie kontraktowania (np. poprzez ustandaryzowane szablony umów *offtake*²²);

Klub ten nie jest postrzegany przez KE jako instytucja, lecz jako „ramy współpracy” (ang. *collaboration framework*) skupiające firmy, inwestorów i podmioty publiczne w celu stymulowania popytu na certyfikowane jednostki CRCF. W jego ramach pierwsi nabywcy uzgodnili zasady zarządzania, weryfikacji i proces kontraktowania, a obecnie prowadzone są wstępne analizy projektów. Planowane działania obejmują powołanie ambasadorów klubu, zawarcie pierwszych zobowiązań typu *offtake* do końca 2026 r. oraz rozszerzenie portfela projektów na 2027 r. Rola Klubu Nabywców UE jest zatem kluczowa dla operacjonalizacji unijnego rynku usuwania dwutlenku węgla, determinując rozwój popytu na certyfikowane jednostki CRCF. Klub będzie prawdopodobnie funkcjonować w dwóch odrębnych ścieżkach: dla trwałych metod usuwania CO₂ i dla rolnictwa węglowego. Od 2027 r. Klub ma być wspierany przez tzw.

²⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/3012 z dnia 27 listopada 2024 r. w sprawie ustanowienia unijnych ram certyfikacji trwałego pochłaniania dwutlenku węgla, technik węglochłonnych oraz składowania dwutlenku węgla w produktach (ang. *Carbon Removal Certification Framework - CRCF*).

²¹ Szczegółowy harmonogram prac przedstawiono w tabeli 8.

²² Umowa *offtake* (ang. *offtake agreement*) to długoterminowa umowa, w której jedna ze stron zobowiązuje się do zakupu określonej ilości produktu lub usługi od drugiej strony po ustalonych warunkach, zwykle w określonym horyzoncie czasowym.

instrument CRCF (ang. *CRCF Facility*), w ramach którego organizowane będą ogólnounijne nabory na projekty.

UE wykorzystuje istniejące instrumenty finansowe do wspierania nowo powstającego rynku:

- ▶ **Fundusz Innowacyjny** (ang. *Innovation Fund*), który odgrywa kluczową rolę w finansowaniu wielkoskalowych projektów technologicznych (np. instalacji BioCCS w cementowniach), przejmując znaczną część ryzyka inwestycyjnego, którego nie chce podjąć sektor prywatny.
- ▶ **Wspólna Polityka Rolna** (WPR): w obszarze rolnictwa węglowego UE dąży do synergii między funduszami publicznymi a rynkiem dobrowolnym, umożliwiając m.in. łączenie płatności z programów ekoschematów²³ z przychodami ze sprzedaży certyfikatów CRCF.

Integracja z polityką klimatyczną i długoterminowa wizja

CRCF jest interpretowany przez KE jako niezbędny instrument do osiągnięcia celu usunięcia do 400 mln ton CO₂ rocznie do 2040 r.²⁴ Działania te mają nie tylko cel środowiskowy, ale stanowią element industrialnej strategii UE, budując nową gałąź gospodarki opartą na biogenicznym obiegu węgla oraz innowacjach technologicznych. Budowa tego rynku nie jest celem samym w sobie, lecz elementem szerszej transformacji, która obejmuje:

- ▶ **Integrację z systemem EU ETS:** KE bada opcje włączenia trwałych metod usuwania CO₂ (DACCS, BioCCS) do unijnego systemu handlu emisjami po 2030 r., co stworzyłoby stały, regulacyjny popyt;
- ▶ **Cele na rok 2040 i 2050:** planowane cele klimatyczne UE zakładają usuwanie do 400 mln ton CO₂ rocznie do 2040 r., co wymaga przekształcenia usuwania CO₂ w nową, dochodową gałąź przemysłu. Jednym z rozważanych przez KE elementów realizacji celu redukcji emisji netto do 2040 r. jest wykorzystanie wskaźników KPI²⁵, dokumentujących postęp

państw czł. UE w tym zakresie. Jako przykłady takich KPI wskazywane są m.in. projekty certyfikowane w ramach CRCF oraz rozwój infrastruktury CCS;

- ▶ **Bioróżnorodność:** w rolnictwie węglowym promuje się współpracę w ramach całych regionów (np. ponowne nawadnianie osuszonych torfowisk), co pozwala na lepsze zarządzanie bioróżnorodnością i retencją wody przy jednoczesnym usuwaniu dwutlenku węgla.

Udział państw czł. UE, takich jak kraje nordyckie (aspirujące do bycia „*pochłaniaczem węgla Europy*”) czy Niemcy (wdrażające własne programy zakupowe), potwierdza skalowalność tych rozwiązań na poziomie całego kontynentu.

Od Buyers' Club do unijnego programu zakupowego CRCF – ewolucja architektury popytu

Choć podczas *CRCF Days 2026* szczególna uwaga skupiała się na Klubie Nabywców jako mechanizmie pobudzania wczesnego popytu na jednostki CRCF, równoległe KE rozwija bardziej systemowe podejście do finansowania trwałych metod usuwania CO₂. Prace te wskazują, że *Buyers' Club* ma być jedynie pierwszym etapem budowy szerszej architektury zakupowej, której celem będzie wygenerowanie przewidywalnego, długoterminowego popytu na certyfikowane jednostki CRCF.

Analizy przygotowane dla DG CLIMA wskazują, że główną barierą rozwoju technologii trwałego usuwania CO₂ pozostaje nie tyle brak podaży technologicznej, ile niedostateczny popyt. W konsekwencji KE analizuje możliwość utworzenia unijnego programu zakupowego (ang. *Purchasing Programme*), który miałby pełnić funkcję katalizatora rynku i jednocześnie zmniejszać ryzyko inwestycyjne pierwszych projektów CRCF.

Analizy KE podkreślają, że w perspektywie po 2030 r. trwałe finansowanie rynku usuwania CO₂ nie powinno opierać się wyłącznie na środkach publicznych i dobrowolnym popycie. Docelowo rozważane jest przejście w kierunku obowiązkowych

²³ Ekoschematy to dobrowolne, roczne programy w ramach unijnej Wspólnej Polityki Rolnej (WPR), dzięki którym rolnicy mogą otrzymać dodatkowe dopłaty bezpośrednio.

²⁴ European Commission (2024), *Commission Staff Working Document – Impact Assessment Report accompanying the Communication ‘Securing our future –*

Europe's 2040 climate target and path to climate neutrality by 2050' SWD(2024) 63 final.

²⁵ KPI to mierzalny wskaźnik wykorzystywany do oceny skuteczności działań organizacji, projektu lub polityki w osiągnięciu założonych celów.

Tabela 8. Mapa drogowa wdrożenia unijnych ram certyfikacji usuwania dwutlenku węgla (CRCF)

Kategoria	Q1 2026	Q2 2026	Q3 2026	Q4 2026	Q1 2027	Q2 2027	Q4 2027
Wdrażanie ram CRCF		Zatwierdzenie pierwszych metodyk dla trwałych metod CDR	Włączanie do systemu standardów i rejestrów Trwa proces oceny kwalifikowalności w ramach CRCF	Metodyki rolnictwa węglowego i narzędzie do monitorowania postępu prac nad metodykami CRCF			Rozwój rejestrów i połączeń (konektorów) w kierunku uruchomienia unijnego rejestru w 2028 r.
Fundusz Innowacyjny			Możliwe ogłoszenie przez KE pilotażu Funduszu Innowacji CDR wraz z opublikowaniem T&C (<i>październik</i>)	Możliwe ogłoszenie pilotażowego konkursu CDR w ramach Funduszu Innowacyjnego (<i>grudzień</i>)	Możliwe wdrożenie projektu	Możliwe zamknięcie pilotażowego naboru CDR w ramach Funduszu Innowacyjnego (<i>kwiecień</i>)	
Instrument CRCF (ang. <i>CRCF Facility</i>)		Konsultacje publiczne i testowanie założeń projektowych		Zarys instrumentu zakupowego (<i>Purchasing Facility</i>)			Potencjalny rozwój prowadzący do wdrożenia na początku 2028 r.
Klub Nabywców UE (ang. <i>EU Buyers' Club</i>)	Warsztaty dla inwestorów i nabywców w zakresie trwałego usuwania CO ₂ oraz rolnictwa węglowego	Informacje dla członków Klubu <i>CRCF Days</i>	Koordinacja prowadzona przez nabywców oraz kwartalny cykl otwartych forów publicznych	Zawarcie do końca roku kontraktów <i>offtake</i>	Uruchomienie ścieżki rolnictwa węglowego wraz z dojrzewaniem metod		Skalowanie kontraktów <i>offtake</i> Zobowiązania wieloletnie

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE na podstawie materiałów KE

źródeł finansowania, zgodnych z zasadą „zanieczyszczający płaci”, np. poprzez integrację trwałych metod usuwania CO₂ z EU ETS. Z tego punktu widzenia obecnie rozwijane mechanizmy, takie jak *Buyers' Club* czy *CRCF Facility*, pełnią funkcję pomostową, mającą umożliwić rozwój rynku i obniżenie kosztów technologii przed ewentualnym przejściem do bardziej regulowanego modelu finansowania.

Wnioski końcowe: od regulacji do funkcjonującego rynku CRCF

CRCF Days 2026 pokazały, że budowa rynku usuwania CO₂ i rolnictwa węglowego jest tematem wielowątkowym. Dialog między KE, państwami czł. UE (np. w ramach koalicji nordyckich), deweloperami projektów oraz podmiotami finansowymi

umożliwił identyfikację kluczowych barier, takich jak ryzyko podwójnego liczenia emisji czy wysokie koszty monitorowania (MRV). UE dąży do ich ograniczenia m.in. poprzez wykorzystanie metod teledetekcji i sztucznej inteligencji (AI).

Podsumowując, ogłoszone podczas wydarzenia plany KE są ambitne, natomiast ich sukces rynkowy wciąż pozostaje niepewny bez silnych zachęt finansowych ze strony sektora publicznego. Ostateczna skuteczność tych działań będzie zależeć od zdolności UE do przekształcenia CRCF z instrumentu regulacyjnego w sprawnie funkcjonującą infrastrukturę rynkową, która usprawni współpracę pomiędzy inwestorami a dostawcami rozwiązań.

Najważniejsze informacje z globalnych systemów ETS

- ▶ **7 maja** – Rada Ministrów Ukrainy zatwierdziła procedurę przygotowania Narodowego Raportu o postępach w Sektorze Energetyki i Klimatu. Dokument ten stanie się kluczowym narzędziem oceny realizacji zobowiązań Ukrainy wobec UE i partnerów międzynarodowych. Wdrożenie tej ustawy zapewni utworzenie mechanizmu przygotowywania krajowego sprawozdania z postępów wdrażania Krajowego Planu na rzecz Energii i Klimatu do 2030 r. Uchwała reguluje również podział obowiązków pomiędzy centralnymi organami wykonawczymi, co ma zapewnić spójność działań i zagwarantować odpowiedni poziom sprawozdawczości. Jednocześnie dokument ten ma znaczenie dla pozytywnej oceny Ukrainy przez UE i Sekretariat Wspólnoty Energetycznej, poziom zaufania do Ukrainy jako wiarygodnego partnera oraz postrzeganie zdolności państwa do wypełniania swoich zobowiązań międzynarodowych.²⁶
- ▶ **7 maja** – UE, Brazylia i Chiny ogłosiły utworzenie Otwartej Koalicji ds. rynków uprawnień do emisji CO₂ (ang. *Open Coalition on Compliance Carbon Markets*). Inicjatywa ma poprawić przejrzystość, wiarygodność oraz skuteczność rynków CO₂ w ograniczaniu emisji gazów cieplarnianych. Koalicja skupi się na ujednoczeniu zasad funkcjonowania systemów monitorowania, raportowania i weryfikacji emisji (MRV), metod rozliczania emisji oraz standardów dotyczących tzw. wysokiej jakości kredytów węglowych. Projekt został oficjalnie zainaugurowany w maju 2026 r. we Florencji i opiera się na deklaracji przyjętej wcześniej podczas COP30 w Brazylii. Do inicjatorów mogą dołączać kolejne państwa posiadające systemy redukcji emisji. Pierwszymi członkami oprócz UE, Chin i Brazylii są m.in. Niemcy i Nowa Zelandia.²⁷
- ▶ **12 maja** – W maju 2026 r. rząd Nowej Zelandii ogłosił zmianę w legislacji mającej na celu wyłączenie możliwości dochodzenia odpowiedzialności cywilnej wobec firm za szkody klimatyczne wynikające z emisji gazów cieplarnianych, zarówno w toczących się, jak i przyszłych postępowaniach sądowych. Decyzja ma bezpośredni związek z głośną sprawą przed Sądem Najwyższym, w której aktywista Michael Smith pozwał sześć dużych emitentów, w tym Fonterra, zarzucając im wkład w zmiany klimatu i szkody środowiskowe. Rząd argumentuje, że rosnące spory sądowe tworzą niepewność regulacyjną, która osłabia zaufanie biznesu i inwestorów. W ocenie władz system odpowiedzialności za emisje powinien być realizowany poprzez krajowe instrumenty polityki klimatycznej, w szczególności system handlu emisjami ETS oraz istniejące regulacje ustawowe, a nie poprzez indywidualne postępowania cywilne. Minister sprawiedliwości Paul Goldsmith podkreślił, że prawo w zakresie odpowiedzialności cywilnej nie jest właściwym narzędziem do rozstrzygania sporów dotyczących złożonego, wieloczynnikowego problemu, jakim jest zmiana klimatu, a zadaniem rządu jest zapewnienie spójności systemu regulacyjnego i przewidywalności prawa. Równocześnie rząd zapewnia, że reforma nie zmienia obowiązków wynikających z polityki klimatycznej ani systemu ETS.²⁸
- ▶ **15 maja** – Rząd Kanady zaktualizował ścieżkę cen emisji CO₂ w ramach przemysłowych systemów opłat za emisje. Od 2026 r. stawka wyniesie 95 CAD (ok. 60 EUR) za tonę ekw.

²⁶ <https://me.gov.ua/News/Detail/e3981efa-c8c5-4edb-b36e-4da22c8fbfd?lang=uk-UA&title=NatsionalniZvit>

²⁷ https://climate.ec.europa.eu/news-other-reads/news/eu-brazil-and-china-launch-open-coalition-boost-integrity-and-effectiveness-carbon-markets-2026-05-07_en

²⁸ <https://www.beehive.govt.nz/release/government-brings-certainty-climate-change-tort-law>

CO₂, wzrosnąć do 100 CAD (ok. 63 EUR) w latach 2027-2029, a następnie będzie stopniowo rosnać do 130 CAD (ok. 80 EUR) w 2035 r. Od 2036 r. przewidziano coroczną indeksację o 1,5%, co doprowadzi do poziomu 140 CAD (ok. 87 EUR) za tonę w 2040 r. Według rządu nowe stawki, opracowane po konsultacjach z władzami regionalnymi i przedstawicielami przemysłu, mają wspierać realizację celów klimatycznych przy jednoczesnym wzroście gospodarczym. Wydłużenie perspektywy do 2040 r. ma zapewnić inwestorom większą przewidywalność i ułatwić realizację dużych projektów dekarbonizacyjnych. Ponadto jeszcze w 2026 roku mają być zaktualizowane i opublikowane szczegółowe federalne wytyczne dotyczące systemu.²⁹

- ▶ **29 maja** – Kalifornijska Rada ds. Zasobów Powietrza (CARB) przyjęła aktualizację programu *Cap-and-Invest* (systemu limitów emisji i handlu uprawnieniami), którego celem jest jednocześnie ograniczanie emisji gazów cieplarnianych, wspieranie inwestycji w czystą energię oraz łagodzenie kosztów ponoszonych przez mieszkańców i przedsiębiorstwa. Zmiany zostały opracowane po przedłużeniu obowiązywania programu do 2045 r. przez

władze Kalifornii. Nowe regulacje wprowadzają bardziej rygorystyczne limity uprawnień do emisji, dostosowane do celów klimatycznych na 2030 r. i 2045 r., gwarantując wycofanie 118 mln uprawnień z puli dostępnych uprawnień, co przełoży się na spadek całkowitego limitu emisji o 11% rocznie w bieżącej dekadzie oraz średnio o 7% rocznie w latach 2031-2045. Jednocześnie około 80% dostępnych uprawnień zostanie przeznaczonych na bezpośrednie dopłaty dla mieszkańców, w tym około 10 mld USD na obniżenie rachunków za energię elektryczną oraz dalsze finansowanie projektów klimatycznych poprzez *Greenhouse Gas Reduction Fund*. CARB zwiększa również wsparcie dla przemysłu. Fundusz wspierający dekarbonizację produkcji zostanie podwojony do 4 mld USD, a dodatkowe 800 mln USD przeznaczone zostanie na pomoc firmom w spełnianiu wymogów programu. Według CARB program *Cap-and-Invest* odpowiada za znaczną część dotychczasowych sukcesów klimatycznych Kalifornii: wygenerował ok. 35 mld USD na inwestycje środowiskowe, wsparł tysiące projektów i miejsc pracy oraz przyczynił się do wcześniejszego osiągnięcia celów redukcji emisji.³⁰

²⁹ <https://www.canada.ca/en/services/environment/weather/climatechange/climate-action/pricing-carbon-pollution.html>

³⁰ <https://www2.arb.ca.gov/news/carb-adopts-updates-californias-cap-and-invest-program-support-affordability-and-align-climate>

Pozostałe informacje

- ▶ **Art. 6 Porozumienia Paryskiego.** Zgodnie z danymi zamieszczonymi przez UNEP-CCC w bazie danych dotyczącej realizacji działań w ramach Art. 6 Porozumienia Paryskiego³¹ na koniec maja 2026 r.³² odnotowano 208 zatwierdzonych działań nowego mechanizmu redukcji emisji z Porozumienia z Paryża (ang. *Paris Agreement Crediting Mechanism*, PACM) w 35 krajach. Spośród tych działań, formalnie na chwilę obecną zarejestrowano 22 projekty³³, a dla dwóch z nich zatwierdzono również wnioski o wydanie jednostek w ramach mechanizmu PACM³⁴. Transfery międzynarodowe (ang. *Internationally Transferred Mitigation Outcomes*, ITMO) objęły łącznie 27,7 mln jednostek, a uczestniczyło w nich 6 krajów. Podpisano 110 umów dwustronnych w sprawie realizacji wspólnych działań zgodnie z Art. 6.2 Porozumienia paryskiego z udziałem 65 państw.
- ▶ **Jednostki CER (ang. *Certified Emission Reduction, CER – jednostki poświadczonej redukcji emisji*).** Sekretariat Konwencji Klimatycznej (UNFCCC) opublikował dane dotyczące projektów CDM (ang. *Clean Development Mechanism*, CDM – mechanizm czystego rozwoju)³⁵, z których wynika, że na koniec maja było 7825 projektów CDM, a łączna liczba wydanych jednostek CER, wygenerowanych w ramach tych projektów, wyniosła 2 385 mln. Natomiast całkowita liczba jednostek wydanych w związku z realizacją 354 działań programowych CDM (ang. *Programme of Activities*, PoA – działania programowe)³⁶ osiągnęła poziom 74,7 mln jednostek CER.
- ▶ Do dnia 10 czerwca br. trwały konsultacje publiczne KE³⁷ dotyczące projektu aktu wykonawczego określającego zasady uwzględniania cen za emisje zapłaconych

w państwach trzecich w ramach mechanizmu CBAM. Projekt był dostępny do zgłaszania uwag przez cztery tygodnie od 13 maja 2026 r. Nowe przepisy mają doprecyzować sposób, w jaki importerzy będą mogli pomniejszać swoje zobowiązania CBAM o koszty emisji poniesione poza UE. Regulacje obejmują m.in. zasady potwierdzania zapłaty kosztu emisji w kraju pochodzenia towaru, przeliczania kosztów na EUR oraz wymagania dotyczące niezależnej weryfikacji danych. Konsultacje są częścią prac nad wdrożeniem docelowej fazy CBAM. Wcześniej Komisja przeprowadziła zbieranie opinii interesariuszy (*Call for Evidence*), które rozpoczęło się 28 sierpnia 2025 r. i dotyczyło technicznych aspektów uznawania zagranicznych systemów cen emisji. Przyjęcie ostatecznych przepisów ma zapewnić większą przejrzystość i jednolite zasady rozliczania kosztów emisji ponoszonych poza UE, co będzie miało istotne znaczenie dla importerów towarów objętych CBAM.

- ▶ Zgodnie z komunikatem Eurostatu z dnia 29 maja br., w 2024 r. zużycie energii w sektorze przemysłu zmniejszyło się o 8,1% w porównaniu do 2014 r. i wykazuje stałą tendencję spadkową od 1990 r. W 2024 r. sektor przemysłu UE wykorzystał 8 835 PJ energii. Większość energii konsumowanej przez przemysł stanowiła: energia elektryczna (2 945 PJ; 33,3%) oraz gaz ziemny (2 817 PJ; 31,9%). Na trzecim miejscu znalazły się odnawialne źródła energii i biopaliwa (999 PJ; 11,3%), wyprzedzając ropę naftową i produkty ropopochodne (922 PJ; 10,4%). Pozostała energia pochodziła z paliw kopalnych w postaci stałej (484 PJ; 5,5%), ciepła (483 PJ; 5,5%) oraz odpadów nieodnawialnych (186 PJ; 2,1%). W porównaniu z 2014 r. odnotowano spadek

³¹ <https://article6pipeline.unepccc.org/global-data>

³² stan na 31 maja 2026,

³³ https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement/paris-agreement-crediting-mechanism/CDM_transition/transition-list

³⁴ <https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement/article-6/article-64-pacm/mechanism-process/issuance/list-provisional-requests>

³⁵ <http://cdm.unfccc.int>

³⁶ ang. *Programme of Activities (PoA)* – działania programowe obejmują realizację wielu pojedynczych projektów, które łączy wspólna procedura zatwierdzania, a dodawanie kolejnych projektów odbywa się bez konieczności ich nowego zatwierdzania, co prowadzi do obniżenia kosztów (więcej nt. CDM PoA: <http://cdm.unfccc.int/ProgrammeOfActivities/index.html>)

³⁷ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/14830-Carbon-border-adjustment-mechanism-CBAM-carbon-price-paid-in-a-third-country_en

konsumpcji większości produktów energetycznych. Największe względne spadki dotyczyły stałych paliw kopalnych (-34,8 %) oraz ciepła (-23,7 %). Wzrost odnotowano w dwóch kategoriach: odpadów nieodnawialnych (+32,1 %) oraz odnawialnych źródeł energii i biopaliw (+24,3 %). W tym kontekście wyjątek od obserwowanego w

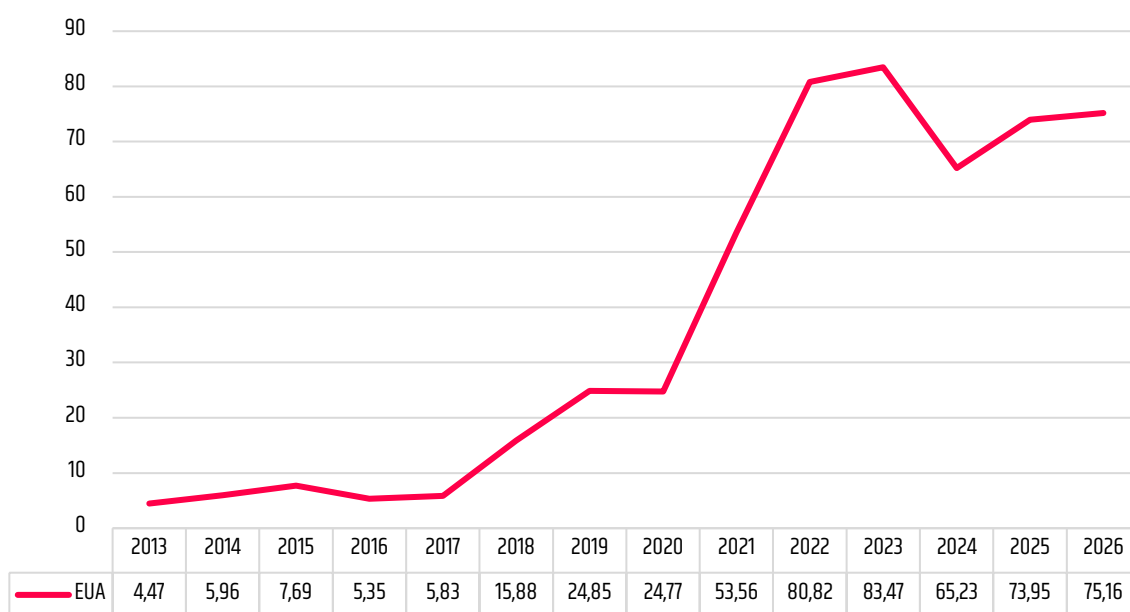
przemysle ogólnego trendu spadku zużycia energii odnotowano w przemyśle spożywczym, napojów i tytoniowym w UE (zużycie na poziomie 1134 PJ energii, 12,8% całej energii przemysłowej), co oznaczało wzrost o 4,7% względem 2014 r.³⁸

Tabela 9. Kalendarium najważniejszych wydarzeń w czerwcu 2026 r.

Dzień	Wydarzenie
3, 8, 10, 11, 16, 17, 23-24, 26 czerwca	Posiedzenie Grupy Roboczej Rady UE ds. Międzynarodowych Zagadnień Środowiska
3, 15 i 23 czerwca	Posiedzenie Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności w PE (ENVI)
4, 24-25 czerwca	Posiedzenie Komisji ds. Przemysłu, Badań Naukowych i Energii w PE (ITRE)
2 i 30 czerwca	Posiedzenie Grupy Roboczej Rady UE ds. Środowiska
9, 11, 23	Posiedzenie Grupy Roboczej Rady UE ds. Energii
8-9 i 26 czerwca	Posiedzenie Rady ds. Transportu, Telekomunikacji I Energii
15 czerwca	Posiedzenie Komitetu ds. Zmian Klimatu Komisji Europejskiej
18-19 czerwca	Posiedzenie Rady Unii Europejskiej
25 czerwca	Posiedzenie Rady UE ds. Środowiska
	Posiedzenie plenarne Parlamentu Europejskiego w Sztrasburgu
W czerwcu	<p>Terminy aukcji uprawnień EUA w UE:</p> <p><u>EEX: 10 I 24 czerwca 2026 r. (środa) – krajowa aukcja polskich uprawnień – 1,380 mln EUA/ aukcję (start 9:00-11:00):</u></p> <p>EEX: od 1 do 29 czerwca 2026 r. (poniedziałek, wtorek i czwartek) – unijna aukcja uprawnień EUA (+EFTA): 3 198 500 mln EUA/na aukcję I 30 czerwca 2026 r. 3 199 000 EUA/ aukcję;</p> <p>EEX: od 5 do 26 czerwca 2026 r.- 1 mln EUA/aukcję (piątek - krajowa aukcja niemiecka).</p>

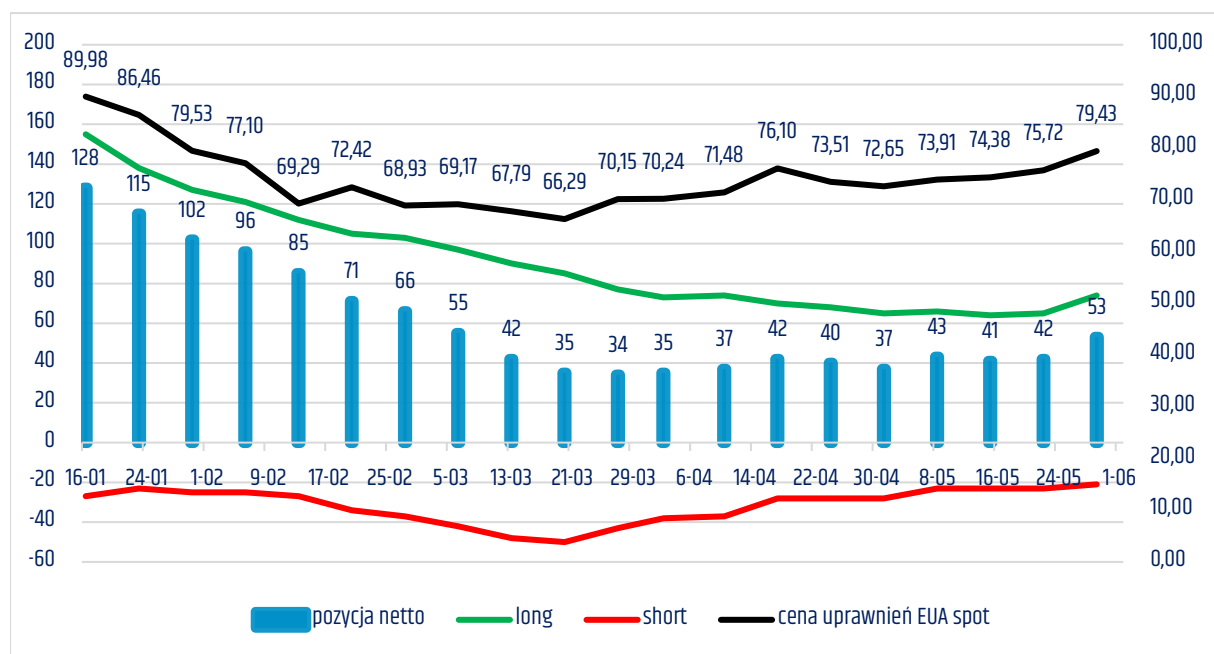
³⁸ <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-eurostat-news/w/ddn-20260529-1>

Wykres 6. Średnie arytmetyczne ceny uprawnień EUA z rynku spot [w EUR] w latach 2013-2026

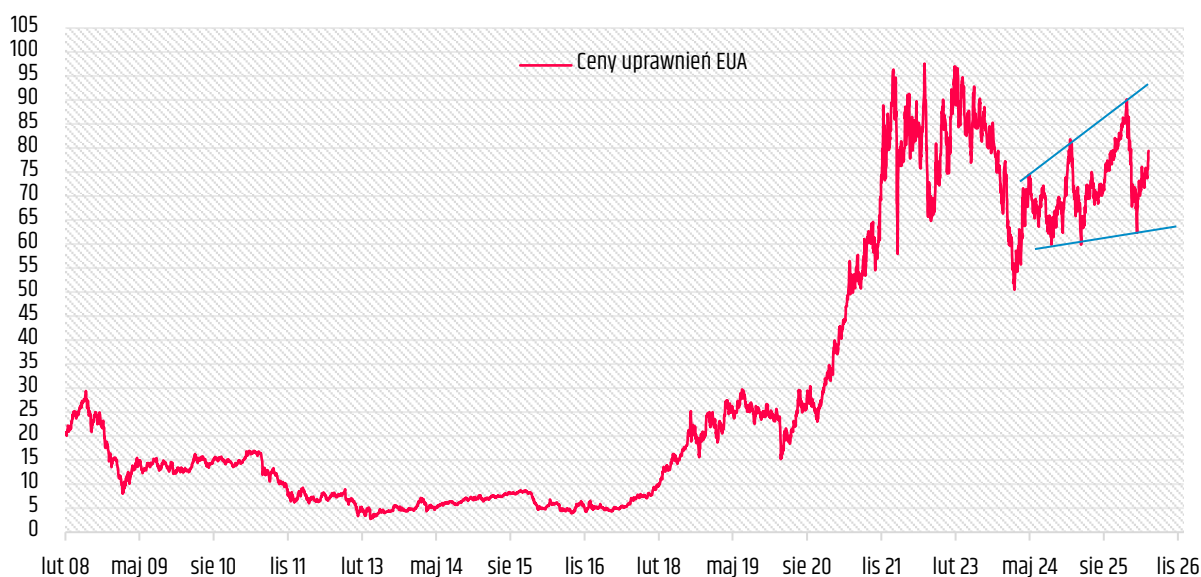
Źródło: Opracowanie własne KOBiZE na podstawie danych o cenach z giełdy Bluenext (od 26 lutego 2008 do 11 czerwca 2008 r.), rynku OTC (do dnia 10 czerwca 2009 r.) i giełdy ICE/ECX, Bluenext, EEX, Nordpool (od 11 czerwca 2009 r. do końca grudnia 2012 r.) oraz na podstawie danych giełdy ICE, EEX (poczynając od 1 stycznia 2013 r.)

Wykres 7. Wielkość pozycji (w mln uprawnień) zajmowanych przez Instytucje finansowe na rynku futures wraz z odpowiadającymi im cenami uprawnień na rynku spot w okresie od stycznia 2026 r.

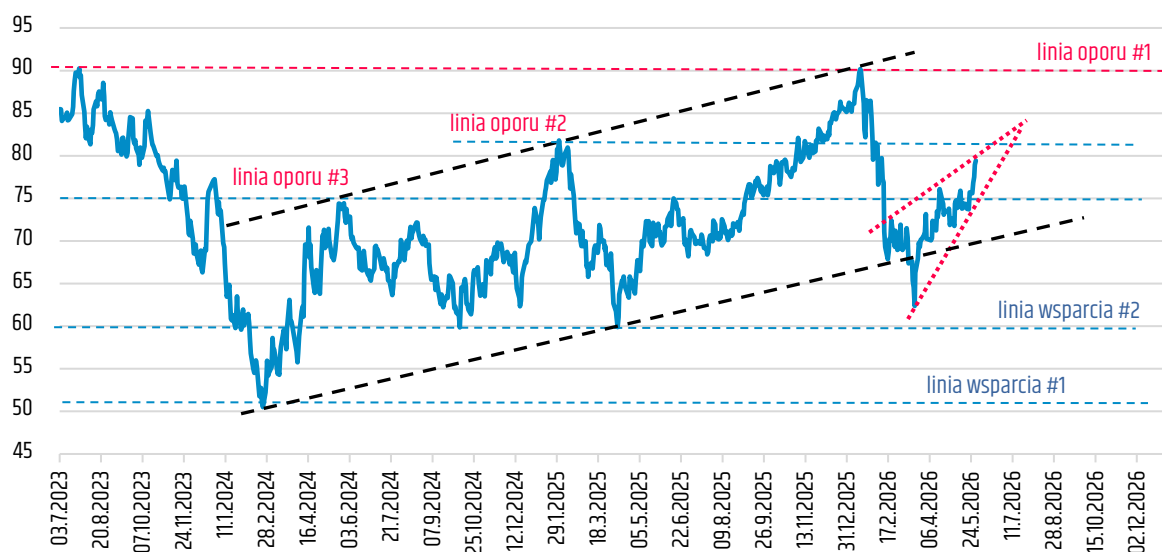

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ICE/EEX oraz COT

Wykres 8. Dienne ceny zamknięcia transakcji uprawnieniami EUA na rynku spot w latach 2008-2026 [w EUR]

Wykres 9. Dienne ceny zamknięcia transakcji uprawnieniami EUA na rynku spot w latach 2023-2026 z wyznaczonymi liniami oporu i wsparcia [w EUR]

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE na podstawie danych o cenach z giełdy Bluenext (od 26 lutego 2008 do 11 czerwca 2008 r.), rynku OTC (do dnia 10 czerwca 2009 r.) i giełdy ICE/ECX, Bluenext, EEX, Nordpool (od 11 czerwca 2009 r. do końca grudnia 2012 r.) oraz na podstawie danych giełdy ICE/ECX, EEX (poczynając od 1 stycznia 2013 r.).

Celem zobrazowania sytuacji na rynku EU ETS, a także zmienności ceny uprawnień do emisji, w Raporcie z rynku CO₂ zamieszczono wykresy przedstawiające główne trendy cenowe. Wykres 6 prezentuje dane za okres od lutego 2008 r. do maja 2026 r., natomiast wykres 7 przedstawia zakres zmienności cenowej od lipca 2023 r. do maja 2026 r.

Autorzy:

Sebastian Lizak, Robert Jeszke, Aneta Tylka, Marta Roslaniec, Izabela Zborowska, Anna Serzysko, Joanna Żabicka, Piotr Dombrowicki, Michał Lewarski, Izabela Lewarska, Maciej Pyrka, Monika Sekuła

Niniejszy dokument może być używany, kopiowany i rozpowszechniany, w całości lub w części, wyłącznie w celach niekomercyjnych i z zachowaniem praw autorskich, w szczególności ze wskazaniem źródła ich pochodzenia.

Działalność KOBiZE jest finansowana ze środków
Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Kontakt:

Zespół Strategii, Analiz i Aukcji

Krajowy Ośrodek Bilansowania
i Zarządzania Emisjami

Instytut Ochrony Środowiska -
Państwowy Instytut Badawczy

ul. Słowicza 32

02-170 Warszawa

e-mail: raportCO2@kobize.pl

W celu otrzymywania bezpośrednio numerów „Raportu z rynku CO₂” zachęcamy Państwa do zapisywania się do naszego newslettera:

[NEWSLETTER](#)